

BAČKO KLASJE

VJERSKO-INFORMATIVNI LIST

GOD. XIV

br. 27.

20 din.

22. IV 1984.

Radosni Sudionici Kristova Trpljenja

Kako se sveta godina Otkupljenja i pomirenja bliži kraju, sve se više osjeća kako Crkva Božja ponire u tajnu grijeha i zla uopće, ali i u otkupiteljsku snagu Kristova Križa, kao jedine istinski oslobađajuće sile. U tom ogledalu istinskih vrijednosti Crkva postaje svijesna koliko je i ona sama u svojim udovima, premda sveta, ipak zarobljena silama zla, koje se pokušavaju uvući do njezine srži, kako bi je razorile i učinile nesposobnom za njezino božansko poslanje; izmirenje čovjeka s Bogom, čovjeka s čovjekom i konačno čovjeka sa samim sobom. Ta drama je osjetljivo prisutna, premda skriveno, ali vjemičkom srcu to ne izmiče. Za tu tešku nutarnju ranu Crkve, nema drugog lijeka doli križa Kristova. Oni, koji to osjećaju, moraju i tu činjenicu prihvatiti i zagrliti kao križ, uz pomoć molitve, sakramenata i nadasve žrtve i tada će iz tog krvavog zagrljaja bljesnuti novo svjetlo i snaga za one koji ga podnose. Božji zahvat će te rane ili gnjile udove Crkve zacijeliti ili odstraniti. I to je najveći milosni dar ove svete Godine.

Sva zaokupljena tom problematikom Crkva nastavlja svoj put čišćenja kroz misije, duhovne obnove, susrete i različite pobožnosti, gdje se riječju rasvjetljuje, sakramentalno čisti, jača i hrani, a sabirući se otkriva sve više svoju vlastitu bit i poslanje. Ta obnova je zahvatila pojedine dekanate i regije, ali još dobar dio naše mjesne Crkve ostaje nezahvaćen tim gibanjima.

U tom otkupiteljskom nastojanju bilježimo i neke detalje. Kao uspomena na kanonizaciju sv. Leopolda Bogdana Mandića ostat će na trajni spomen postavljanje u našoj katedrali reljefa sveca i njegovih relikvija - moći (dijela od njegove ruke) koje je naš biskup Mons Matija Zvenović dobio prošle godine kada se vraćao iz Rima s posjeta

"ad limina", od samog postulatora kauze sv. Leopolda p. Pietra da Siena (Valdiporo).

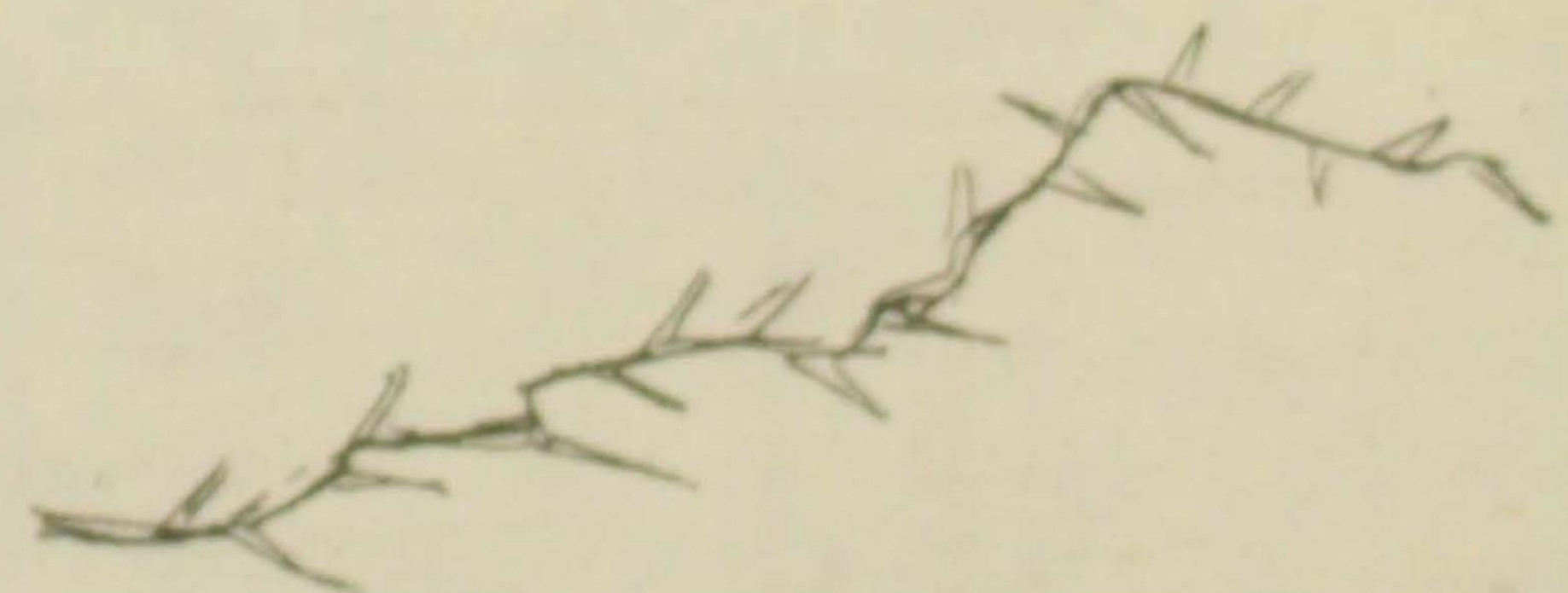
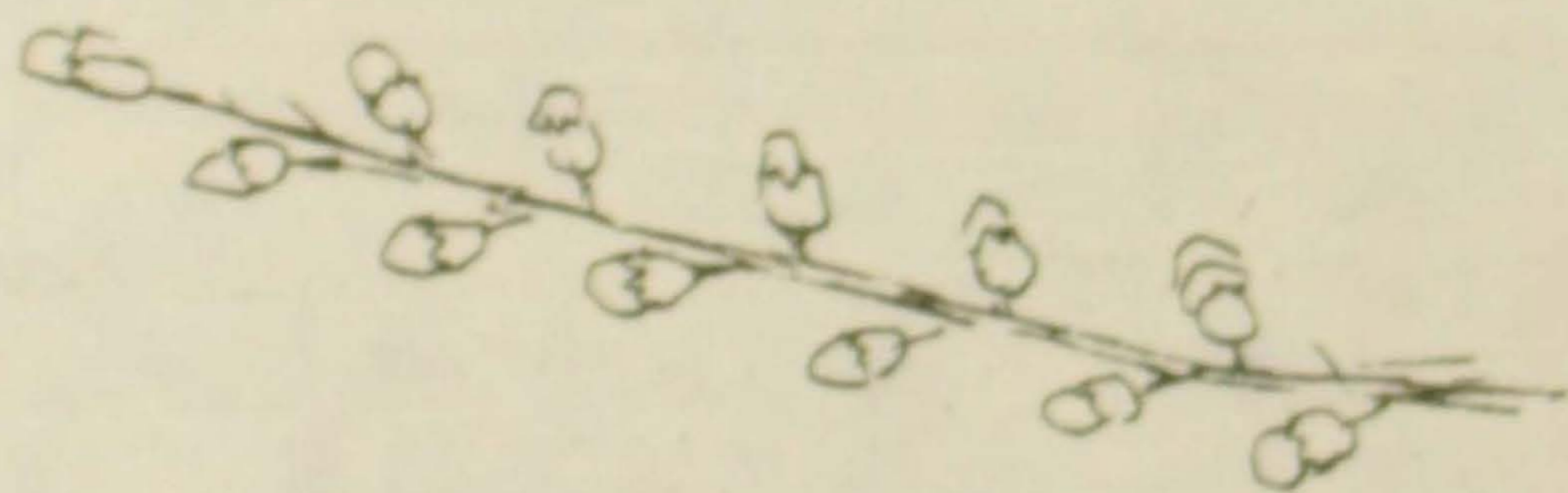
Također je obilježena 25-obljetnica smrti biskupa L. Budanovića umjetničkom brončanom bistom radom akademskog kipara Nestora Orčića našeg sunarodnjaka koji živi u Zagrebu. Bista je postavljena u ulaznom holu biskupskog ureda, a postavljena ja na godišnjicu njegove smrti (16. ožujka).

Čin predanja Crkve i svijeta u ruke i Srce Presvete Bogorodice također predstavlja svojevrsnu kulminaciju ove godine Otkupljenja.

Makar izranjeni zlom, mučeni neizvjesnošću vremena u kojima živimo, mi se osjećamo u njezinim rukama sigurni i čekamo ispunjenje njezinih obećanja da će Njezino Srce slaviti pobjedu. Očekujemo obraćenje svijeta, jer je to njegova jedina perspektiva. Ovogodišnji Uskrs nam u tom smislu na poseban način doziva u svijest da Dobro ipak pobjeđuje, makar ono bilo prezreno i zapostavljeno, osuđivano, bičevano, razapinjano i ubijano.

Taj blagdan triumfa Dobra će nas ojačati da nastavimo s osvješćavanjem svoga kršćanstva koje započinjemo ovom korizmom kao pripremom za proslavu Nacionalnog Euharistijskog kongresa u jesen, tj. 8. - 9. rujna u Zagrebu i Mariji Bistrici da tako s pročišćenom sviješću našeg krštenja i očišćeni pokorom svete Godine Otkupljenja, mogemo što dublje zaživiti tu čudesnu Isusovu prisutnost u Euharistiji, da onda tako sjedinjeni s Njime, u zajedništvu s Presvetom Bogorodicom, sa svim generacijama Crkve, koja živi u našem narodu i sa Crkvom po čitavom svijetu mogemo reći: "DOĐI GOSPODINE ISUSE!" TI BUDI NAŠOM BUDUĆNOŠĆU!

LIK

SRETAN USKRS

SVIMA KOJI VJERUJU U USKRSLOG

Želi uredništvo

Dan što ga učini Gospodin

Uskrs je! Dan koji je u životu Crkve upisan najvećim slovima. Dan od kojega se u liturgiji ne može zamisliti veći. Dan koji je zaslužio da se piše jednostavno riječju DAN. Zašto? Za nas, koji vjerujemo, velika istina vjere je da je Bog stvorio svijet i čovjeka. Da mu je čovjek sličan. Da je čovjek po Bogu živ. Da živi božanskim životom. Jednom riječju, da je čovjek Božji prijatelj.

To prijateljstvo je narušeno grijehom. Grijehom čovjeka. Tako je dovedeno u pitanje i prijateljstvo i božanski život, na koji je čovjek pozvan i za koji je stvoren.

Ma, nije Bog ostavio čovjeka, ali je čovjek mogao ostaviti Boga. Grijehom svijeta nazivamo upravo to napuštanje Boga. Živjeti kao da ga nema, ili živjeti protiv njega. Grijeh nije samo moralni prekršaj, nego je grijeh stav i opredjeljenje čovjeka protiv Boga. To je okretaj od ŽIVOTA prema SMRTI. To je svijet koji se izgrađuje, ali je pun patnje i to one patnje koja nastaje zbog grijeha. Patnja zbog razočaranja. Patnja zbog narušenih međuljudskih odnosa. Patnja duha zbog neistine i zavedenosti. Jer, neistina najviše vrijeđa čovjekov razum i krnji slobodu. Tom neistinom mučen je i Isus Krist, a on je đavla nazvao 'ocem laži'.

Pun je svijet patnje zbog mržnje. Sva ljudska neslaganja kada prijeđu u mržnju, postaju nesnosna. I neistina o sebi, o Bogu i o bližnjem najčešće se oblači u odijelo oholosti. Oholost je grijeh svijeta, a on se temelji na neistini.

Manipulirati drugima, zarobiti i uništiti drugoga je izražaj mržnje. Ona izjeda samoga činioca iznutra, a i sve oko sebe.

Netko je primjetio da je ljubav plamen koji sve grije, a mržnja je plamen koji sve uništava. Dakle, grijeh čovjeka je laž i mržnja. Na takvim nogama ne mogu se graditi međuljudski odnosi, koji bi osigurali miran i spokojan život, dostojan bogoobličnoga čovjeka.

Mi, koji vjerujemo, tako razmišljamo. No, za nas je ovaj DAN radi toga tako velik, jer je to Dan u kojem slavimo NOVO STVARANJE.

Bog je u Isusu Kristu stvorio novog čovjeka. Čovjeka koji je slobodan od grijeha. Čovjeka, koji je oslobođen tako da može ljubiti. Da može i treba ljubiti sve. Konkretnog čovjeka pored sebe i da mu nitko ne bude 'odpisan'. Dapače, mora ljubiti i one koji njega ne ljube, ali nadasve mora ostvariti savršenu ljubav unutar svojih. "I po tome će znati da ste moji učenici ako imate ljubavi kao što sam ja ljubio vas."

U novi svijet je ugrađena konkretna ljubav Isusa Krista koju je on donio, koju je on živio i za koju je on umro.

Isus iz Nazareta je došao radi istine. Pred sudom je izjavio: "Ja sam se zato rodio i došao na svijet da svjedočim za istinu. Svaki koji je od istine, sluša moj glas".

Mi mu vjerujemo. No, i tu svoju istinu on je ponio na križ. Umro je za nju.

Isus iz Nazareta je živio za istinu i ljubav i umro je za nju, ali USKRSNUĆEM je dokazao zapravo da je ON ISTINA I LJUBAV.

Bog je Istina, Bog je Ljubav. Ona nije mogla ostati u grobu. Ona je zasjala u novom i nepobjedivom sjaju!

U uskrsnuću je zapravo nastanjena punina Istine i Ljubavi na svijetu, ali ne samo nastanjena, nego joj je zagantirano da je uskrsnula stvarnost, to znači vječna i neuništiva.

Započelo je vrijeme u koje se ne može pobijediti Istina i ne može uništiti Ljubav makar nam se koji puta učinilo da je vrlo teško i pitamo se sa Psalmistom: "Gdje je Bog naš?"...

U Uskrsnom otajstvu slavimo dan pobjede, dan početka i dan našeg kršćanskog puta. No, za nas slavljenje nije spominjanje, nego događanje. Radi toga je Uskrs dan kada se u ovom otajstvu i po ovom otajstvu u Crkvi nešto DOGAĐA.

Bog nas poziva, ali on daje da se u nama ostvari Novi Život. Sveti Pavao nas uči da mi, koji smo krštenjem s Kristom ukopani u smrt, s njim smo po milosti krštenja i uskrsnuli. Svukli smo starog čovjeka i obukli novoga. Nova smo stvorenja, uči nas sveti Pavao, i zato hodimo u novosti života.

To je događanje u ljudskoj savjesti i ljudskom srcu. Svijet se radi toga spašava savješću i srcem.

To je Uskrs danas! Uskrs u nama! Uskrs u drugima po nama! A da to može biti stvarnost, dao nam je sama sebe za hranu.

Euharistija je uvijek u otajstvu slavljenja Uskrsa.

Ova je korizma bila krsna korizma! Ovaj Uskrs je Euharistijski Uskrs. Još ćemo o tome otajstvu puno razmišljati, jer se spremamo za Nacionalni Euharistijski Kongres, ali već sad nam je jasno da je temelj toga novoga života nama dan po Kristu, s Kristom i u Kristu. Mi to ne možemo sami. U tome je razlika staroga i novoga čovjeka.

Ako nam je u ovoj godini Otkupljenja to postalo jasnije, to je velik dar. Ako smo to ostvarili snagom Duha Svetoga, to je za nas novi početak. To je Dan što ga je u nama učinio Gospodin...

Tako razmišljamo, tako molimo i tako želimo da se u nama i u našoj braći DOGODI OVOGODIŠNJI USKRS!

A. K.

S PAPOM IVANOM PAVLOM II

Petrova služba u općoj Crkvi se može promatrati minimalistički, tj. da se u Petrovim nasljednicima vidi samo princip jedinstva u smislu onih Isusovih riječi: ni vrata paklena neće je nadvladati. No, ako se Petrova služba u Crkvi vrednuje kao posebni milosni dar - karizma, onda, Papina djelatnost, naučavanje, postupci i djela postaju izvorom nadahnuća za svaku mjesnu Crkvu u njezinu nastojanju da što savršenije ostvari svoje svjedočenje vjernosti Isusu Kristu, ali istovremeno postaje mjerilom i njezine vjernosti i povezanosti s vidljivom glavom Crkve. Zato svaka mjesna Crkva, koja želi živjeti puno jedinstvo s Rimskim biskupom, ne može ne slijediti ono što se događa u vezi s Petrovim nasljednikom, ne samo kad je riječ o odredbama i propisima, nego i onda kad je riječ o Papinim preporukama i željama. Crkva, u kojoj se to ne događa, izključuje se i uskraćuje se mnogih milosnih darova koje Duh daruje Crkvi po Petrovoj službi.

PAPINO SVJEDOČENJE U SVETOJ GODINI

Papa je u božićnim danima posjetio u rimskom zatvoru Rebibbia čovjeka, koji je prije tri godine pokušao atentat na njegovu osobu na trgu sv. Petra. Sreo se s njime "kao sa bratom kojemu sam oprostio i koji uživa moje povjerenje".

Ovaj čin kao da je osvijetlio cijelu ovu godinu i dao sličan pečat svim kasnijim događajima, osobito u vezi sa svetom jubilarnom godinom Otkupljenja. To je čin istinskog pomirenja - istinskog otkupljenja. Imao se dojam kao da sveta godina u tom činu dostiže svoj kulmen, vrhunac. Ovom činu malo je naći sličnih u dvijetisućoj povijesti kršćanstva. To je svjedočenje ovom svijetu koji je iz svog rječnika izgubio riječ pomirenje - oprostjenje.

Bilo je i onih koji su taj čin htjeli obezvrijediti i umanjiti, no, sve to nije bacilo sjenu na tu otkupljensku stvarnost, dapače, sva svetogodišnja događanja dobila su novu životnu dimenziju. Sve to daje posebnu snagu

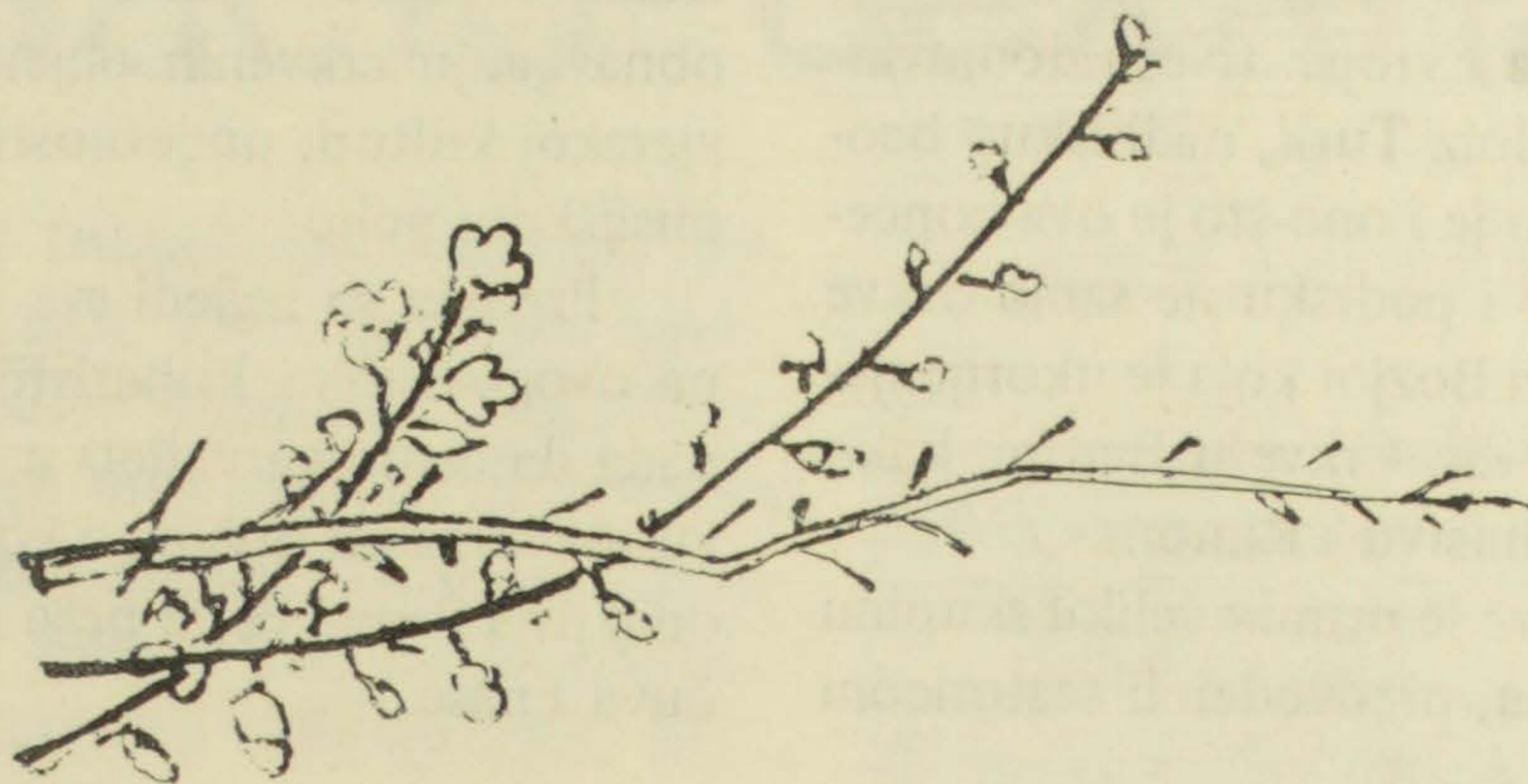
Papinim riječima kad prima na svetogodišnjim hodočašćima različite skupine vjernika sa svih područja života.

Tokom ovih mjeseci primio je Ivan Pavao II, osim velikog broja hodočasnika iz svih krajeva Italije, Evrope i čitavog svijeta, pojedine skupine novinara, redovnika, bolesnika, učenika, svećenika, svijeta kulture i rimske kurije.

U stotinama govora i poticaja koje upućuje skupinama, koje mu dolaze na audijencije, bilo one srijedom ili nedjeljom ili one posebno organizirane i povezane sa liturgijskim slavljinama ili izvan njih, ističe značenje Kristova križa i otkupljenja za svaki pojedini stalež, dob i životnu situaciju. Kao kruna svih tih Papinih nastojanja je dokumenat, apostolsko pismo "Spasonosna patnja". Ovim dokumentom, koji je prvi ove vrste, Papa želi osvijetliti zasjenjena područja ljudske patnje i trpljenja uopće. Nadamo se da ćemo ubrzo dobiti ovaj dokumenat i u hrvatskom prijevodu, kako bi nam bio dostupan za meditaciju i na životnu utjehu. Tisuće srdaca, koja se grče u boli, zahvaljivat će Papi za svjetlo, kojim osvjetljava ova područja svjetlom Kristove nauke i otkupljenja. Kao kruna svih tih nastojanja je posveta cijeloga svijeta bezgrešnom Srcu Marijinu, koja se obavila po svim katedralama i seoskim i gradskim crkvama po čitavom svijetu dne 25. ožujka, na blagdan Utjelovljenja Božjeg Sina na Blagovijest 1984. g.

Tim činom kao da je htio cijeli svijet, tu našu okrvavljenu i nemirnu planetu, staviti u ruke Majke Kristove, Majke Crkve, Majke cijeloga svijeta. Nešto bolje i ljepše ni zamisliti nije moguće!

Otac naroda i pastir univerzalne Crkve

EKUMENSKA NASTOJANJA IVANA PAVLA II

U prosincu prošle godine Ivan Pavao II učinio je jedan izvanredan gest. Na drugu nedjelju Došašća je posjetio evangelističku crkvenu zajednicu u Rimu i održao propovijed u okviru bogoslužja Riječi, koje je tom zgodom bilo priređeno. Bio je to prvi slučaj poslije Reformacije da jedan Papa ulazi i propovijeda u jednoj evangeličkoj crkvi.

Bilo je to u vezi s proslavom petstote obljetnice rođenja velikog reformatora Martina Lutera, koju je proslavio sav protestantski svijet, a pridružili su im se i mnogi katolici. Tim povodom Papa je uputio list predstojniku Tajništva za jedinstvo kršćana u Rimu kard. Wilebransu, u kojem komentira tu obljetnicu i potiče sve kršćane da taj datum iskoriste za dublje proučavanje naše zajedničke baštine i puteva koji nas mogu povesti bliže jednih drugima.

Koncem veljače 1984. g., kad je bio u pastoralnom pohodu u talijanskom gradu Bariju, kao prvi biskup (primas) Italije, došlo je do ekumenskog susreta s pravoslavnim Istokom. Poznato je da se u Bariju čuvaju i štiju relikvije sveca, kojeg štuje cijeli Istok, ali također i Zapad, sv. Nikole, biskupa iz maloazijskog grada Mire. Tu na grobu sv. Nikole došlo je do susreta između Pape Ivana Pavla II i mitropolita Christoforosa Constatinidisa iz Mire, koji je zastupao carigradskog patrijarha. Ponovno je bila naglašena, tu u toj stjecišnoj točki jednako dragoj i blizoj i Istoku i Zapadu potreba da se pojačaju nastojanja u hodu prema jedinstvu, što je tako lijepo potvrdila simbolička gesta da su u istu uljanicu ulili ulje: Papa ono što je donio iz Rima i mitropolit, ono što je donio iz Mire.

Unatoč tim živim ekumenskim nastojanjima, Papa ne zaboravlja ni ono veliko mnoštvo sjedinjenih istočnih Crkava, posebno one koje su u teškim kušnjama. 5. veljače 1984. g. Papa je slavio s predstavnicima svih ovih istočnih Crkava svečano svetogodišnje bogoslužje. Našu grkokatoličku eparhiju križevačku i sve sjedinjene istočnjake zastupao je Mons Slavomir Mikloš, vladika križevački.

PAPINE MIROVNE INICIJATIVE

Upravo prigodom te svečane liturgije sa svim istočnjacima, sv. Otac je uputio, tko zna po koji put, apel svim zainteresiranima da bi već bilo krajnje vrijeme da se okonča tragedija libanonskog naroda, koji je postao poprište tuđih interesa i sukobljen je sam u sebi, što vodi do samoistrebjenja.

Nije to jedini primjer da se Papa živo zauzima za pojedine narode i javno i diplomarskim putem, želeći probuditi savjest cijeloga čovječanstva, a osobito odgovornih. Koristi svaku prigodu, kad prima diplomate, pojedinačno ili skupno, kad nastupa javno, osobito nedjeljama, prigodom anđeoskog pozdrava, porukama mira koje šalje svim državicima svijeta i poglavarima vjerskih zajednica. Šalje mirovne misije i djeluje preko biskupa pojedinih naroda. Ali uvijek naglašava da je pravednost temelj, a ljubav ozračje iz kojega se može roditi mir. Samo Bog, objektivni sud povijesti moći će donijeti pravorijek nad ovim tako dinamičnim pontifikatom, kad je riječ o Papinim mirovnim akcijama.

POSEBNA BRIGA ZA CRKVU U POJEDIN. NARODU

Prigodom posjeta pojedinim zemljama dolazi do izražaja Papina ljubav prema pojedinom narodu, ali Papino univerzalno poslanje diktira mu da tu ljubav manifestira neki puta na sasvim izvanredan način. Nekad je to samo izjava u jednom pozdravu ili propovijedi, kako je to bilo u veljači ove godine u Bariju, kad je pozdravio albanski narod i u tom pozdravu požalio što su prikraćeni u svojim osnovnim i ljudskim pravima. Nekada se ta ljubav pokaže u izvanrednom slavlju, kao što je bilo također ove godine 4. ožujka. Toga je, naime, dana sv. Otac u Rimu priredio veličanstvenu svečanost u povodu petstote obljetnice smr-

ti sv. Kazimira, kraljevića litvanskog. Već dan ranije primio je u posebnu audijenciju veliku grupu Litvanaca koji žive rasuti po svijetu i govorio im je o njihovim obavezama prema svom vlastitom narodu i Domovini.

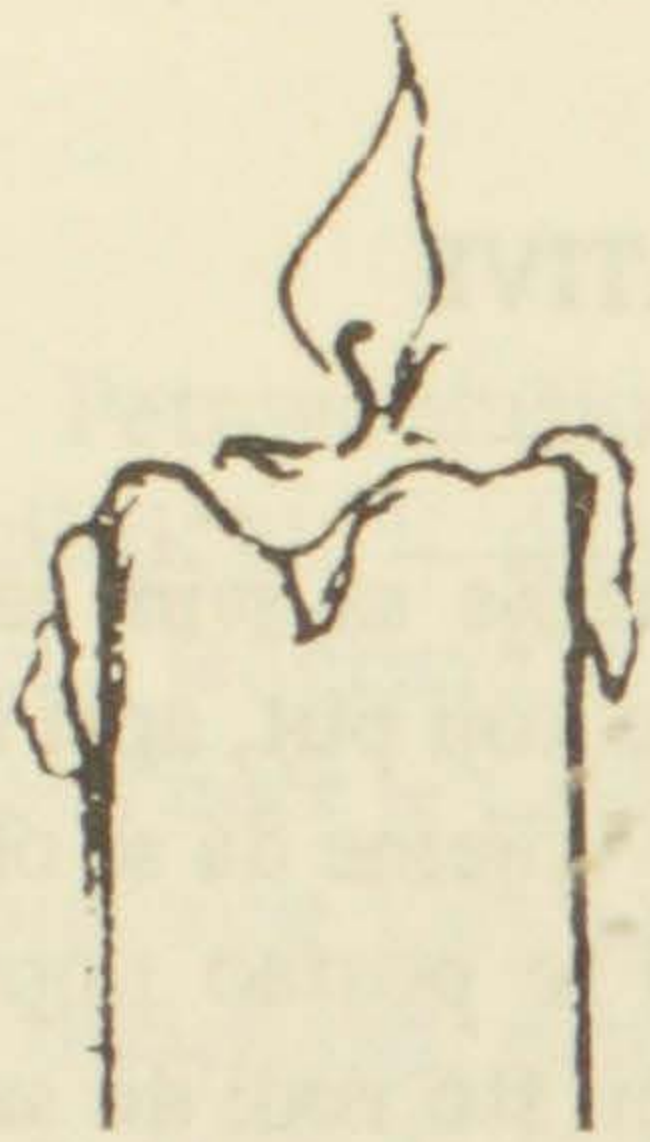
Litva je naime, od 1939. g. jedna od Sovjetskih Republika s velikim postotkom katoličkog življa. Spomenu-toga dana Papa je odslužio svečanu Misu u koncelebraciji s predstavnicima svih episkopata Evrope. (Našu domovinsku Crkvu zastupao je Mons Alojz Turk, nadbiskup beogradski). U svojoj homiliji izrazio je i ono što je ova koncelebracija simbolizirala, jedinstvo i podršku ne samo Crkve Rima, nego i cijele Evrope, Crkvi Božjoj koja je ukorijenjena u litvanskom narodu, a čini dio Crkve u Evropi, kako bi izdržala u vjernosti Isusu i jedinstvu s Rimom.

U veljači ove godine sv. Otac je primio veliku skupinu Slovenaca iz Domovine i svijeta, predvođenih šestoricom

sloveskih biskupa, na čelu sa slovesnim metropolitom Mons Alojzije Šuštarom, nadbiskupom ljubljanskim. Tom zgodom Papa je zasjeđao svoju ljubav prema ovom malenom slavenskom narodu već i time da se potrudio da svoj govor održi krasnim slovenskim jezikom, ali i svojim pohvalama i pobudama koje je u tom govoru izgovorio, istakavši njihovu ljubav prema Crkvi, crkvenom pjevanju, obnavljanju crkvenih objekata, nastojanjima u katehezi i vjerskoj kulturi, umjetnosti i tisku, te posebno pomoć na misijskom polju.

Premda su izgledi sve manji da sv. Otac uzme učešća na ovogodišnjim Euharistijskim slavljinama ove jeseni, naša nada da ćemo ga vidjeti u svojoj sredini i osjetiti tu njegovu univerzalnu ljubav, o kojoj je pred Isusom polagao ispit onaj prvi Papa - Petar prije nego mu je povjerio stado da ga čuva i pase.

LIK

BISTA BISKUPA LAJČE BUDANOVIĆA

Pojedine obljetnice su prilika da se sa zahvalnošću sjetimo onih koji su učinili trajna djela i da se zamislimo jesmo li uvijek prema njima pravedni, ili sve prepuštamo tami zaborava.

1983. god. bila je 25. obljetnica smrti subotičkog biskupa Lajče Budanovića. Tim povodom je organiziran simpozij u sjemeništu 'Paulinum' u Subotici (7. - 12. listopada) o njegovom životu i radu. U sastavu simpozija bila je svečana zadušnica u subotičkoj katedrali, a izložba sa svečanom akademijom je priređena u sjemeništu.

Ove godine, na godišnjicu smrti biskupa L. Budanovića, 16. ožujka, bila je svečana zadušnica u subotičkoj katedrali koju je predvodio sadašnji subotički biskup mons. Matija Zvekanović.

Poslije sv. Mise obavljena je skromna svečanost, otkrivena je bista (poprsje od bronze) pokojnog biskupa L. Budanovića u predvorju, u prizemlju biskupskog dvora u Subotici. Uz kratak govor bistu je otkrio biskup M. Zvekanović uz prisutstvo gostiju i vjernika.

Simpozij i otkrivanje biste u cjelini su posvećeni uspomeni ovog velikog čovjeka koji je sav svoj život posvetio radu za dobro Crkve i Božjeg naroda.

Sve ovo neka bude izraz naše zahvalnosti i priznanja.

Bistu je izradio naš poznati akademski kipar Nesto Orčić, koji je rođen u Subotici, a duže vremena živi i radi u Zagrebu.

Bista L. Budanovića je treće djelo N. Orčića, kojima je ovjekovječio pojedine velikane Bačkih Hrvata.

Prvo je N. Orčić izradio brončanu bistu dr. Josipa Andrića, našeg poznatog književnika i kulturnog pregovarača, koji je rođen u Bukinu kod Bačke Palanke 1894. g.,

a umro je u Zagrebu 1967.g. Ova bista se sada nalazi u predvorju crkve u Plavni u Bačkoj.

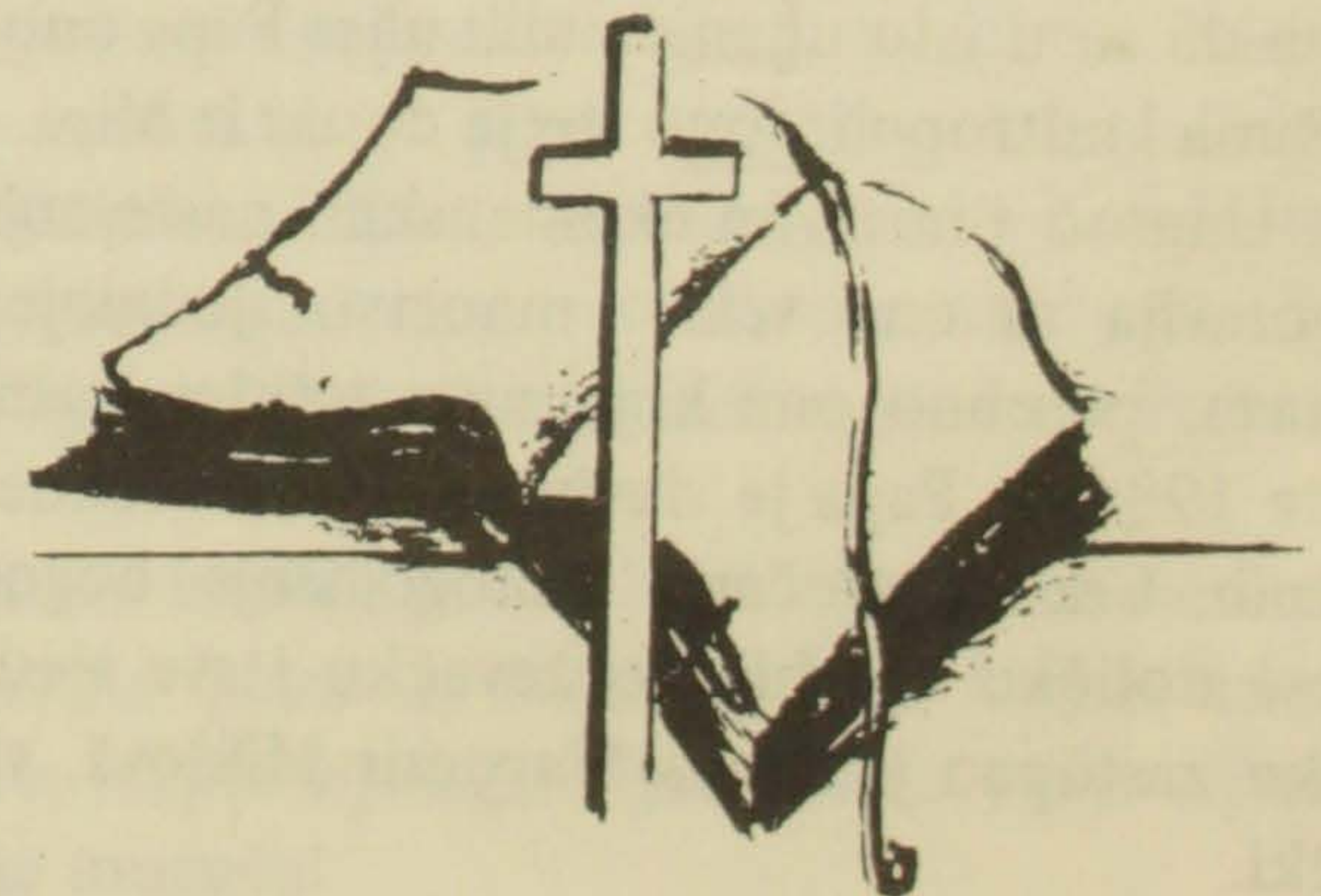
Zatim je N. Orčić izradio brončanu bistu Blaška Rajića (1878 - 1951.), našeg poznatog narodnog borca i župnika crkve sv. Roke u Subotici. Bista je postavljena u predvorju crkve sv. Roke kao spomenik velikanu koji je tu bio župnik od 1911. do 1951. g.

Sva ova tri umjetnička djela imaju svoju trajnu vrijednost u stvaranju našeg umjetnika N. Orčića, a u životu naroda su izraz poštovanja i priznanja našim zaslužnim ljudima.

To neka služi kao poticaj za razmišljanje da i ostali naši zaslužni ljudi na taj način budu sačuvani od zaborava.

Želimo dati posebno priznanje našem umjetniku N. Orčiću za tri umjetnička djela i svima onima čija je zamisao pomogla ovom ostvarenju dostojnog priznanja.

Al - Be

Sveta Godina Otkupljenja Bački dekanat

Sveta jubilejska godina Otkupljenja najavljena je i svečano otvorena na Blagovijest 1983. g. Isto tako, upravo na Blagovijest ove godine posvetio je Sveti Otac Ivana Pavao II cijeli svijet Begr. Srcu Blažene Djevice Marije. Tako je Kristov Namjesnik naglasio Marijinu ulogu u Kristovu djelu Otkupljenja. Krajem 1983. i početkom 1984. g. Bački dekanat je višestruko obilježio 1950. obljetnicu Kristove spasiteljske smrti.

B a č: NEDJELJA ZAHVALNOSTI

Subotički biskup Mons. Matija Zvekanović počastio je bačku župnu crkvu sv. Pavla kad ju je u ovoj jubilarnoj godini proglasio oprostnom. Na drugu nedjelju listopada (10. listopada) slavili su već šesti put župljani Bača svoj blagdan, nedjelju zahvalnosti. Dan ranije upriličeno je pokorničko bogoslužje za sve one koji su se željeli po sakramentu pomirenja pripremiti za slavlje. O. Leopold Ivanović i vlč. Vinko Majić pomogoše upavitelju župe u bogoslužju. Bogato ukrašena župna crkva oduševila je i Bačlijce kao i goste iz Sonte. Sončanski kapelan vlč. Lazar Novaković je došao s 40 mladića i djevojaka, većinom u narodnoj nošnji. U Bač je došao i somborski kapelan vlč. Slavko Večerin. Svečana koncelebracija okupila je oko oltara sv. Pavla i bačkoga dekana preč. g. Lazara Ivana Krmpotića, te mjesnog upravitelja župe.

Ono što je u toj svečanoj svetoj Misi najljepše, to je vjernički osjećaj zahvalnosti Bogu za darovane plodove ljeta i jeseni. Jedinствен je i osjećaj katoličkog zajedništva koji se očituje u najrazličitijim nošnjama bačkih katolika. Čuju se i sva četiri jezika ove župe: hrvatski, mađarski, slovački i njemački. Malo koje nedjelje bude toliko svetih pričesti. Malo kad se tako lijepo i zanosno sudjeluje u bogoslužju. Puno vjernika iz okolnih župa slije se na drugu nedjelju listopada u Bač. U darovnoj procesiji ove godine su sudjelovali i majke i očevi u narodnim nošnjama. Mladih u nošnjama je bilo više nego prijašnjih godina. Ove se godine navršava 50. obljetnica smrti vrlo zaslužnog bačkog župnika Ivana Evetovića. Zato je i njegova slika postavljena u crkvi. Mladi iz Sonte su bili naši gosti u župnoj crkvi. Na koncu su se molile molitve za potpuni oposlje slavlja u crkvi slijedilo je slavlje u kućama. Svatko je želio imati gosta za stolom.

Nedjelja zahvalnosti donijela je i veliko nevrijeme. Šteta što predavanje profesora Lazara I. Krmpotića o župniku Evetoviću nije posjetilo više vjernika. Predavač je vrlo sažeto iznio životni put i rad svećenika naše biskupije na književnom i crkvenom polju.

T o v a r i š e v o: PROŠTENJE I PAPIN DAN

Tovariška katolička crkva je posvećena sv. Karlu, zaštitniku našega sv. Oca. Tovarišani se lijepo okupljaju na sv. Misu. Toga dana (4. studenog 1983.) bilo ih je više nego inače. Za tu prigodu mnogi vjernici iz Bača su hodočastili u Tovariševo. Pjevalo se hrvatski, mađarski i slovački. Gotovo polovica tovariških katolika su učestvovali u slavlju. Bio je to radosni susret župljana dviju susjednih župa, malo svetogodišnje hodočašće i zajednička molitva za sv. Oca na njegov imendan.

B a č: PUČKE MISIJE

Deset godina u Baču nije bilo pučkih misija. Potreba za obnovom duhovnog života poklopila se sa svetom jubilejskom godinom. Svih misijskih dana (13. - 20. studenog 1983.) na glavnom oltaru bila je izložena velika, 120 godina stara slika Bezgr. Srca Marijina. Kao pučki misionari nastupili su o. Ivan Grgeč, franjevac konventualac, te svećenici subotičke biskupije Berecz Sándor, Posa László i Lazar Ivan Krmpotić. Dok su prije podnevne sv. Mise i propovijedi bile slabo posjećene, večernje su, unatoč velikoj studeni ipak bile dobro posjećene. U najvećem broju su se vjernici okupili u petak na dan pomirenja i u subotu na dan posvete Bezgr. Srcu Marijinu. Bilo je puno svetih ispovijedi. Bački župljani duguju veliku zahvalnost svome mještaninu, umirovljenom župniku i dekanu preč. g. Ivi Topaliću, koji je danomice ispovijedao.

Nezaboravni utisak na sve u crkvi ostavila je dirljiva slika, kad su članovi Pastoralnog vijeća na svojim ramenima kroz cijelu crkvu pronijeli veliki misijski križ i postavili ga pred glavni žrtvenik kao znak otkupljenja i pomirenja. Dugo godina se u Baču nije organizirala Marijanska procesija. Tako se prije posvete Bezgr. Srcu Marijinu opet nosio Njen kip na ramenima mladih u narodnim nošnjama.

Vrhunac misija je bio u nedjelju Krista Kralja. O duhovnoj strani misija neka govori podatak da je u župi od jedva 2000 vjernika podijeljeno više od 1800 sv. Pričesti.

Plavna: PUČKE MISIJE

Plavanski su katolici dočekali ovu svetu godinu s obnovljenom kalvarijom, obnovljenim crkvenim krovom, kao i obnovljenom vjeronaučnom dvoranom te župnim stanom. U nedjelju 27. studenog došao je u Plavnu i sam G. Biskup da otvori pučke misije. Pučki misionari su bili o. Martin Dretvić, franjevac konventualac iz Krešimirova grada Šibenika, o. Leopold Ivanković, franjevac iz Bača i o. Mato Miloš, karmelićanin iz Sombora. Odaziv vjernika u Plavni je bio još bolji od onoga u Baču. Zapažen je odaziv djece i omladine. Nisu zaostajali ni mladi bračni parovi. Nastup našeg biskupa na dan otvorenja misija potakao je Plavance na izuzetnu pozornost. O. Dretvić se posve uživio i upravo zanio svoje slušatelje. Svakim danom imao je više i više slušatelja koji su upijali njegove riječi. I bolesnici su uključeni u pučke misije. Mjesni župnik Stipan Bošnjak koncelebrirao je svetu Misu s o. Martinom i dekanom L.I. Krmptićem 4. prosinca. Bio je to svečani završetak pučkih misija, koje sudeći po velikom posjetu puno obećavaju.

Na dan otvorenja pučkih misija u Plavni je gostovao preuzvišeni G. Jozef TOMKO, tajnik sinode biskupa u Rimu.

SVETOGOD. HODOČAŠĆE BAČ. DEKANATA

Nakon vrlo lijepog hodočašća u Mariju Bistricu u jesen prošle godine, za hodočašće u subotičku stolnu crkvu (10. ožujka 1984.g.) javilo se preko 230 vjernika Bačkog dekanata. U somborskoj župnoj crkvi Presv. Trojstva priređeno je pokorničko bogoslužje. Kod ispovijedanja svećenicima Bačkog dekanata pomogao je i mjesni župnik msgr Ivan Juriga sa svojim kapelanima Laszlom i Slavkom. Dok je dio hodočasnika pohodio crkvu somborskih karmelićana, drugi su pohodili također oprosnu crkvu u Bačkom Monoštoru. Popodne u 4 sata nakon zadržavanja u Maloj Bosni hodočasnici ispuniše katedralu. Koncelebriranoj sv. Misi predsjedao je Gosp. Biskup. Opet je došlo do izražaja jedinstvo Bačkog dekanata. Čuli su se i hrvatski i mađarski i slovački i njemački jezik. Pohodili smo i novu subotičku župnu crkvu u Aleksandrovu. Kod Marije Majke Crkve hodočasnici su bili također lijepo dočekani. Tako će ovo svetogodišnje hodočašće ostati u lijepoj uspomeni kako radi zajednički slavljenih sakramenata, tako i radi lijepih susreta s Biskupom i svećenicima u lijepim crkvama naše Biskupije

Bač. Palanka: PUČKE MISIJE

Svetu godinu Otkupljenja dočekali su vjernici Bač. Palanke s obnovljenom župnom crkvom, koja ove godine slavi svoju 200. obljetnicu. Župljani župe Bezgr. Začeca se spremaju da svoj jubilej proslave na jesen. Pučke misije je u nedjelju 11. ožujka 1984. g. otvorio sam Gosp. Biskup Matija Zvekanović u koncelebraciji s mjesnim župnikom i dekanom L.I. Krmptićem, vlč. Vinkom Majićem i o. Martinom Dretvićem. Svečanom dvojezičnom propovijedi uveo je naš nadpastir vjernike u pučke misije. Za župljane mađarskog jezika kao pučki misionar nastupio je vlč. g. Posa Laszló. Uz redoviti misijski program i Palančani su mogli vidjeti film o mucu Isusovoj kao i ostali vjernici u dekanatu. Kroz cijelo vrijeme misija zapažena je prisutnost pravoslavnih i evangeličkih kršćana. Pučke misije su svečano završene u subotu navečer (17. ožujka 1984. god.) posvetom Bezgr. Srcu Mirijinu.

Vajska: PUČKE MISIJE

Župljani župe sv. Jurja u Vajskoj su dočekali misijske dane s obnovljenim crkvenim krovom, župnim stanom, a obnavlja se i crkva izvana. U župi sv. Ilije u Bođanima kao i u župi sv. Jurja u Vajskoj bio je u svakom pogledu najveći odaziv vjernika svih uzrasta i staleža na misijske obnove. U Vajskoj je misije otvorio dekan L.I. Krmptić. Misionari su bili o. Martin Dretvić, franjevac konventualac, o. Leopold Ivanković, franjevac iz Bača, o. Mato Miloš, somborski karmelićanin za vjernike hrvatskoga jezika i vlč. Leist Jozsef, palički župnik za vjernike mađarskoga jezika. Ono čemu se novi župnik g. Andrija Đaković najviše raduje, je mnoštvo svetih Ispovijedi. Velika skupina vjernika iz Bođana je nakon misijskog rasporeda u svojoj inače jako trošnoj crkvi, danomice dolazila i u Vajsku. U ovim dvjema župama je misionar pohodio i najviše staraca i bolesnika. Svojim odazivom djeca i mladi nisu ni malo zaostajali za starijim vjernicima.

Za poželiti je da župna crkva, koja se trenutno u Vajskoj temeljito obnavlja, bude slika probuđenog i obnovljenog kršćanskog života, kako u Vajskoj, tako i u Bođanima.

A vjernici u Bođanima znaju svake nedjelje pokazati svoju vjernost prema Kristu brojnim pohađanjem sv. Mise.

Tako je eto, u Bačkom dekanatu obilježena sveta Godina Otkupljenja. Svemu tome treba dodati već tradicionalne susrete ministranata i čitača u Baču, zatim susret djevojaka, pjevača, te članova Pastoralnih vijeća.

Svaki susret je obilježen razmatranjem, pokorničkim bogoslužjem, zajedničkom sv. Misom i bratskim agapama. Tako raste zajedništvo i bratstvo tog toliko šarolikog dekanata u katoličkoj dijaspori.

Stjepan Beretić

Novi Sad: DUHOVNA OBNOVA

U Novom Sadu, u župi Imena Marijina održana je devetnica Lurdskej Gospi. Kako je Sv. Otac ovoj svetoj Godini dao i marijanski karakter to je bila prilika da se kroz devet dana na večernjoj sv. Misi temeljito upozna svetogodišnja tematika kroz propovijedi vlč. Ante Kopilovića. Tako su se vjernici Novog Sada imali prilike duhovno obnoviti i doživjeti u svojoj crkvi poziv sv. Oca: 'Otvorite vrata Otkupitelju!'

Stjepan Beretić

SVETA GODINA U BAČ. MONOŠTORU

Kao u ostalim mjestima, tako je i u Bačkom Monoštoru dostojno proslavljena jubilara sveta Godina Otkupljenja.

Otvaranje svete godine, kao i u čitavom katoličkom svijetu, bilo je na Blagovijest, 25. ožujka 1983. god. Na svečanosti uz prigodnu propovijed u crkvi je postavljen svetogodišnji križ i uz zvonjavu svih zvona, proglašeno je otvaranje svete Godine.

Poslije toga je načinjen program za župu tako da tokom cijele godine sve vjerske pobožnosti i svečanosti imale su posebnu nakanu i misao o jubilarnoj svetoj godini.

U toku mjeseca svibnja bile su svibanjske pobožnosti sa sv. Misom, a razmatranja su bila posvećena tumačenju tajne Presvete Euharistije.

Od svibnja do listopada na večer uoči prvog petka u crkvi je bila 'Getsemanska ura' molitve i razmatranja o Muci našag Spasitelja.

Na svaki prvi petak je posebno naglašena sveta godina Otkupljenja tako da je bio velik odaziv vjernika, pa je uvijek bilo oko 500 sv. Pričesti.

Svaki treći petak u mjesecu navečer u osam sati bila je sv. Misa i sat klanjanja pred Presvetim s krunicom, koju su predmolili mladi, i s razmatranjem koje je održavao župnik Ivan Vizentaner ili kapelan Marijan Đukić.

Svakog četvrtog petka u mjesecu bio je Križni put na kalvariji i sv. Misa u čast Muke Isusove za blagoslov naših obitelji, za zadovoljštinu grijeha samoubistva.

Kroz mjesec listopad bile su pobožnosti navečer u šest sati sa sv. Krunicom i sv. Misom, uz tumačenje Enciklike Pape Ivana Pavla II "Redemptor hominis" (Otkupitelj čovjeka).

U toku Došašća ujutro u šest sati bile su zornice veoma dobro posjećene i bilo je oko 500 osoba s oko 300 sv. Pričesti.

14. rujna, na blagdan Uzvišenja sv. križa bila je pobožnost u crkvi za muškarce pred relikvijama sv. Križa sa sv. Misom i razmatranjem, a sutradan 15. rujna, na blagdan Žalosne Gospe takva je pobožnost bila za žene i djevojke.

Period Došašća je iskorišćen za organiziranje duhovnih obnova za ministrante, za Pastoralno vijeće, za mladež, za bračne parove i za najstarije. Na taj način su svi bili obuhvaćeni i te duhovne obnove su bile dobro pripremljene i svima su donijele velike duhovne koristi i pomogle su da stvarno dođe do obnove duhovnog života pojedinaca i cijele župe.

Svi su s duhovnim bogatstvom dočekali Božić u svetoj godini Otkupljenja.

Ove godine na Uskrs završava se sveta godina Otkupljenja i zato su sve vjerske pobožnosti, kao Križni put i propovijedi bile nadahnute istinama o našem Otkupljenju i trpljenju Spasitelja za naše grijeha. Sve pripreme za Uskrs su protekle u pripremanju za uskršnju sv. Ispovijed i sv. Pričest da tako čista srca dočekaju blagdan Uskrsa

Čitava sveta Godina prošla je u pobožnostima i molitvama Otkupitelju za duhovnu obnovu u dušama svih vjernika kao trajni plod milosti.

Župnik

NOVO BISKUPIJSKO SVEĆENIČKO VIJEĆE

23. veljače 1984. g. u prostorijama biskupskog Ordinarijata u Subotici u smislu odredaba novog crkvenog Zakonika (kanoni 495 - 502) oformljeno je novo Svećeničko vijeće Subotičke biskupije.

Vijeće ima dvadeset i jednog člana, od kojih su četiri po službi, jedanaest po izboru svećenika i četiri po slobodnom imenovanju Biskupa.

Između ovih Biskup bira sebi savjetnike, (konzultore).

sveta godina

subotička korizma

Svaka je korizma sveto vrijeme i privilegirano vrijeme intenzivnog pastoralnog rada. No, ova korizma je ipak na poseban način znakovita, jer je korizma u završetku Svete godine Otkupljenja.

To su željeli i svećenici triju subotičkih dekanata (Stari grad, Novi grad i Donji grad) kad su se dogovorili o zajedničkom korizmenom planu za sve svoje župljane.

Na početku korizme svim vjernicima su se svećenici obratili ' Pismom ' i ' Programom '. To je bila ponuda i srdačan poziv da se svi uključe. Poziv u ime Gospodina i njegove Crkve. Poziv na korizmene pouke (propovijedi), predavanja - TRIBINU (koja se drži svakog četvrtka u 19,30 sati u školi 'Paulinuma' pozadi katedrale), na temeljitu 'službu pokore' i svetu Ispovijed, na pobožnost Križnoga puta i na svetogodišnja okupljanja u subotičku katedralu.

Prvo su pozvani članovi P a s t o r a l n i h župskih vijeća (18. ožujka 1984. g.) na zajedničko razmišljanje, molitvu, pokoru i Euharistiju, koju su slavili s Biskupom.

Pozvani su m i n i s t r a n t i i č i t a č i da zajednički razmišljaju, mole, pokažu što znaju. Imali su svečanu liturgiju u čast sv. Križa koju je predvodio Biskup.

Vjernici cijeloga grada Subotice su se okupili na veliko korizmeno b d i j e n j e 24. ožujka o.g. u 20 sati, da kroz dva sata u molitvi i razmišljanju uz simbole Križa i vode proslave Otkupljenje i Bogorodicu svečanim pjevanjem ' Večernje ' i službom svjetla.

Na želju sv. Oca Ivana Pavla II i naš Biskup Matija Zvekanović se pridružio i na dan Blagovijesti, 25. ožujka o.g. prikazao Presvetom Srcu Isusovu i Prečistom Srcu Marijinu cijelu Biskupiju koju su predstavljale 64 obitelji iz Subotice i okolice. To je ujedno bio o b i t e l j s k i h o h o č a s n i č k i dan u katedralu, s tim što su prije toga imali predavanje na temu: Rast u ljubavi i istini za pravi život.

Na prvi dan mjeseca travnja okupili su se mladi iz vjeronaučnih grupa na zajedničko razmišljanje, službu pokore i Euharistiju s Biskupom. Prvo su imali predavanje i rad po grupama na temu: Krist naše ispunjenje, dok je G. Biskup govorio je o vjeri kao daru Božjem, kao svjetlu i snazi za život.

8. travnja o. g. su se okupili bolesnici i stari u subotičku katedralu. Sudjelovali su u Službi pokore, slušali poruku svoga Biskupa, primili Sakramente bolesnih i bili na zajedničkoj Euharistiji.

Sve ove susrete svećenici su priredili zajednički. Svaki susret je imao određenu temu za razmišljanje. Teme su predavali pojedini svećenici. Bile su lijepo i veoma pristupačno obrađene. Iza predavanja je slijedio rad u grupama. Redovito je bio dojam da je vremena premalo i da treba u buduće nastaviti s ovakvim načinom rada. Govori-

lo se i radilo konstruktivno i duboko. Iza toga je slijedila prigoda za osobnu ispovijed i zajednička Euharistija koju je predvodio Biskup i govorio homiliju (propovijed).

U b d i j e n j u su na poseban način sudjelovali pjevači. Oni su pjevali ' Večernju ' od Blagovijesti što bi moglo polako postajati praksa i za druge prigode. Dojmljiva je bila i liturgija vode kao izvora Spasenja koja dolazi do izražaja u Sakramentima. Slika je bila kompletna kad je na kraju donešen lik Fatimske Gospe i stavljen pod veliki križ. Ta slika, Križ i Gospa ostali su do sutradan da pred njima bude posvećena cijela Biskupija Srcu Isusovu i Srcu Marijinu.

Tako se Subotica sa svojom okolicom priprema za Veliki Tjedan u kojem će svečano slaviti OTKUPLJENJE započeto prije 1950 godina.

Kao da se osjeća želja i kod svećenika i kod vjernika da i druge - slijedeće korizme budu slične ovoj. Daj Bože, da je ova korizma bila sjeme...

Na sastanku pojedinih grupa vjernika svećenici su održali posebna predavanja:

Na sastanku Pastoralnih župskih vijeća govorili su vlč. Marko Vukov i vlč. Dobai István.

Malim ministrantima i čitačima obratili su se vlč. Marko Forgić i vlč. Szungyi László.

Mladima iz vjeronaučnih grupa govorili su vlč. Josip Pekanović i vlč. Leist József.

Na obiteljskom susretu govorili su mons. Rehak József i vlč. Andrija Kopilović.

U katedrali na skupu starih i bolesnih o kršćanskom smislu patnje govorili su vlč. Blaško Dekanj i vlč. Péntzes János.

A. K. i B. S.

SV. TEREZIJA

"DANA JOJ JE SLAVA LIBANONA, DIVOTA KAR-
MELA I ŠARONA; ONI ĆE VIDJETI SLAVU JAH-
VINU, DIVOTU BOGA NAŠEGA."

U radosnoj viziji utjehe Izraelove Izaija kliče od veselja i ne nalazi usporedbe kojom bi svome narodu pripisao odluku Božjeg smilovanja. Sjeća se "divote Karmela" i naviješta radost "pustinji i zemlji sasušenoj".

Zbog svoje bujne vegetacije i izuzetne ljepote i plodnosti gora Karmel (u prijevodu "cvatući vrt") postaje u Starom Zavjetu simbol Božjeg blagoslova i utočište svih onih kojima je svjež zrak, potok, šuma i krš, najdraži dom. To su ponajprije Božji ljudi, pustinjaci, prijatelji šutnje i tajne Božje prisutnosti u prirodi.

Najslavnije ime vezano uz starozavjetni Karmel je svakako ime plamenog proroka Ilije koji tu boravi sa svojim učenicima revnujući za Božju čast u Izraelu. Spomen na njega nije utnuo ni u Novom Zavjetu. U XII stoljeću jedna grupica križara nastanjena na gori Karmelu oko kapelice posvećeni Gospi živo želi primiti u dio nešto od Ilijina duha. U oblačiću što ga je Ilija ugledao vapijući Jahvi za spasonosnu kišu, oni vide Blaženu Djevicu po kojoj nam daždi spasenaje kroz vjekove. Želeći njezino majčinsko okrilje uzimaju ime: Braća Blažene Djevice Marije od Gore Karmela. 1247. dobivaju od sv. Alberta, jeruzalemskog patrijarhe, Pravilo života, koje uređuje njihov zajednički pustinjački život. Radost karmelskih pustinjaka nije dugo potrajala. Oštar mač islamskog polumjeseca stigao ih je upravo u času kad su pjevali svojoj Kraljici Karmela. Mnogi od njih krvlju posvjedočiše vjernost Djevičici, a ostali pobjegoše na evropsko tlo

Novom, nepoznatom Redu, obilježenom istočnjačkim duhom, tuđim evropskom načinu redovničkog života, prijeti opasnost. Početkom XIII stoljeća bilo je u Evropi preko 30 prosjačkih redova. Odlukom Sabora u Lionu mnogi su dokinuti. Kako bi "spasila" svoj Red Djevica na čudesan način posreduje i 16. srpnja 1251. daje Generalu Reda, sv. Šimunu Stocku škapular, dio redovničke odjeće, kao znak njezine trajne majčinske zaštite. Karmelska obitelj ovaj znak čuva, s ljubavlju nosi i predaje svima koji žele životom i molitvom iskazati osobitu čast Blaženoj Djevičici

Istrgnuti iz prirodnog pustinjačkog elementa Karmelske gore i presađeni na evropsko tlo, karmelićani gube svoj izrazito kontemplativni način života. Preinake u zakonodavstvu oslabljuju strogost života i odjeljenosti od svijeta.

U taj drevni, ali pomalo umorni Karmel ulazi 2. XI 1535. Terezija de Ahumada y Cepeda pokucavši na vrata karmelskog samostana Utjelovljenja u Avili. Nalazi tamo više od 180 redovnica i uključuje se u njihov osrednji način redovničkog života. Počinje sklapati prijateljstva s osobama izvana i gubiti svoj prvotni žar ljubavi prema Bogu. Više od dvadeset godina živi razapeta i podijeljena u sebi.

Duboki osjećaj za istinu pobjeđuje u njoj i ona kako opisuje u svojoj Autobiografiji doživljava "dan svoga obraćenja" kao neočekivano i bolno ganuće pred slikom izranjenog Krista. Sva u suzama odlučuje prekinuti svaki kompromis sa svjetovnim i predati se potpuno Ljubavi. Tu počinje čudesna avantura njezinih mističnih susreta i razgovora s Kristom koji joj daje upute za osnutak "jednog samostančića gdje bi mu se od sveg srca služilo". Njezina iznenadna promjena i čvrsta odluka da svoje zavjete potpuno izvršava nije ostala u samostanu nezapažena. Kako bi izbjegla prigovore redovnica, Terezija se poslužila malim lukavstvom. Svoga bolesnog svaka dovede u kuću koja je bila određena za prvi reformirani samostan. Pod izlikom njegovanja bolesnika Svetica je uredila kuću. Olučno odbacivši svaki raškoš i kićenje, Terezija svoj siromašni samostan stavi pod okrilje sv. Josipa i 24. VIII 1562. dovede četiri redovnice odlučne da započnu obnovu. "Kćeri moje, ne tražim od vas ništa nova nego da se pridržavamo našega zavjeta" - poziva ih Svetica i dodaje "u ovoj kući gdje vas nema više nego 13 niti ih treba više biti, sve morate biti prijateljice, sve se morate ljubiti, sve se morate pomagati". (P. 4,7). Poučena lošim iskustvom prenapučenog samostana, Terezija želi malu zajednicu odijeljenu od svijeta i zaštićenu strogom klauzuroom koja čuva sabranost i molitve. Iz ovog prvog "Gospinog golubinjaka" ona polazi na nova osnivanja. Neumorno radi, piše, moli i za dvadesetak godina koje joj preostaje (umrla je 4. X 1582.) osniva skoro svake godine po jedan novi samostan. Pomoću sv. Ivana od Križa obnavlja i mušku granu Reda. Tih godina napornih putovanja cjelom Španjolskom, dugotrajnih i čestih bolesti ona rado udovoljava molbi svojih sestara i na zahtjev ispovjednika piše biser stranice duhovne literature koje su joj u naše dane pribavile naslov naučiteljice Crkve. U "Autobiografiji" Svetica opisuje svoj život i milosti primljene od Gospodina. "Put k savršenosti" otkriva nam

njezina razmišljanja o molitvi kao putu do sjedinjenja s Bogom. "Knjiga utemeljenja" sadrži uzbudljive zgode vezane uz njezina putovanja i utemeljenja samostana. "Stan duše" ili "Nutarnji grad" je vrhunsko djelo ove velike mističarke. Dušu uspoređuje s dvorcem sa 7 odaja, tj. 7 stupnjeva molitve koje nas vode do sjedinjenja s Bogom. Kao žena izuzetne otvorenosti i smisla za prijateljstvo napisala je tisuće pisama od kojih se sačuvalo 450. Umirući kao "kćerka Crkve" pozvala je ponovo sve svoje sinove i kćeri na vjernost Pravilu i molitveno - apostolskoj karizmi u Crkvi.

Suradnik u obnovi sv. Terezije, sv. Ivan od Križa, svojim životom i spisima ništa ne zaostaje za svojom slavnom Majkom. Mistični učitelj duša kroz svoja djela: "Tamna noć", "Uspon na Goru Karmel", "Duhovni spjev" i "Živi plamen ljubavi" rasvjetljuje sjajnim naukom otajstvo Božje ljubavi koja kroz bolna čišćenja dovodi dušu do mističnog sjedinjenja sa sobom. U ove neše dane velikih duhovnih traganja mnogi posizu za ovim pravim vodičima unutaršnjeg života koje imamo prevedena i na našem hrvatskom jeziku.

Od vremena obnove pa do danas Karmel vrvi sveti- ma koje Crkva stavlja svima za uzor. Sjetimo se uvijek i svagdje prisutne Male Terezije i njezine "povijesti jedne duše". Spomenimo i druga sveta imena karmelskog neba: Bl. Ana od sv. Bartola, ponizna bolničarka sv. Terezije Avilske i utemeljiteljica Karmela u Francuskoj; sv. M. Magdale- na de Pazzi, svetica Ljubavi; Bl. Marija od Utjelovljenja, prijateljica sv. Franje Saleškog; bl. T. Margareta Redi, mali cvijet iz Firenze; četrnaest svetih karmelićanki iz Compie- gna, žrtve francuske revolucije; Elizabeta od Presv. Trojs- tva i Marija od Isusa Raspetog koju će sv. O. Ivan Pavao II uskoro proglasiti blaženim; službenica Božja Edith Stein, mučenica Hitlerove plinske komore, poznata kod nas i po nedavno izišloj njezinoj knjizi "Znanost križa"; a kad je zadnji put posjetio svoju domovinu Poljsku, naš sv. O. Ivan Pavao II proglasio je blaženim slugu Božjeg Josipa

Koliko više napredujete u ljubavi prema bližnjemu, toliko će porasti u vama i ljubav prema Bogu.

Sv. Terezija Avilsko

Kalinowskog, sveca njegovih rodnih Wadovica, izuzetno zaslužnog za razvoj Karmela u Poljskoj i kon nas.

Karmelska obitelj raširena po cijelom svijetu broji danas oko 13000 redovnica stroge klauzure i 4000 redovnika. Ideal sjedinjenja s Bogom, koji predlažu sv. Terezija i sv. Ivan od Križa, trajno osvaja nova srca. U našoj zemlji ima tri ženska klauzurna samostana: u Mengešu kraj Ljubljane, Brezovici kraj Zagreba i u Kloštru Ivaniću. Oci karmelićani žive u Somboru, Remetama kod Zagreba i u Splitu. Po sv. Tereziji, bratstvo ili sestinstvo su jedini kriteriji osmišljenosti njezinih samostana. Pišući svojim sestrama Konstitucije, ona im određuje način života koji je u ovo vrijeme iza II Vatikanskog Sabora Crkva opet rado prihvatila i odobrila dodajući njezinim smjernicama "Tumačenja" po kojima želi obnoviti i posuvremeniti život karmelićanki u Crkvi i za Crkvu.

Trajno povećavanje broja karmelskih zvanja i ovdje u našim krajevima pokazuje svježinu terezijanske karizme. Terezija od kandidatice traži oštromnost i razboritost. "Duhom pobožnosti Gospodin će ih obdariti u samostanu, ali ako im nedostaje inteligencije i sposobnosti rasuđivanja, onda neće biti od koristi drugima" piše ona ocu Riberi.

U Terezijinim samostanima dani prolaze u vedroj izmjeni rada i molitve. Časovi zajedničkog odmora omogućuju sestrama da u opuštenosti i radosti jedna drugu bolje

upoznaju i uzljube. Sv. Terezija želi da "sveta radost kraljuje" u njezinim kućama. Zato je pisala pjesme i šale kako bi na rekreacijama doprinijela raspoloženju sestara.

Povučenost i osama klauzure pomaže karmelićankama da u šutnji svoga srca trajno podržavaju vatru unutarne molitve koja ih stavlja u žarište događanja u Crkvi i svijetu. U odsutnosti svakog oblika vanjske djelatnosti i apostolata karmelićanka svoj apostolski žar izražava unutarnjim dinamizmom. Poput sv. Male Terezije, one žele biti "ljubav u srcu Crkve" i tako ispuniti sva zvanja koja ljubav pokreće.

Sveti otac Ivan Pavao II često ih i srdačno na to potiče. Završimo jednim citatom iz homilije Svetoga Oca na

završnoj svečanosti 400-te obljetnice smrti sv. Terezije od Isusa u Avili 1. studenog 1982. "Svaki samostan karmelićanki ima biti 'kutić Božji', 'prebivalište njegove slave' i 'Njegove radosti' (Živ. 32, 11; 33, 12). Ima biti mjesto gdje se živi u punini otajstvo Crkve - Kristove Zaručnice; u ozračju strogosti i radosti svojstvene Terezijinom duhu. U vjernosti zahtjevima konteplativnog života koje sam spomenuo u nedavnom pismu upućenom karmelićankama, (31. svibnja 1982.) karmelićanke će uvijek biti ponos Kristove Zaručnice u općoj Crkvi i u mjesnim Crkvama gdje su prisutne kao svetište molitve; tove Zaručnice u općoj Crkvi i u mjesnim Crkvama gdje su prisutne kao svetište molitve

sestra L. B.

MLADOMISNIČKO SLAVLJE

Sivac - katolička dijaspora s otprilike petsto vjernika katolika - okupan proljetnim suncem dočekao je 24. ožujka 1984. g. - dan kad je vlč. FRANJO LULIĆ prvi put prikazao, zahvalna srca, Bogu Euharistijsku žrtvu u svojoj župi.

Bio je to radostan dan za Franju, za njegove roditelje i za čitavu župu.

Franjo - sin Ivana i Kate Lulić, koji su se doselili u Sivac iz Bosne, rođen je 1956. g. Nakon osmogodišnje škole odlazi u sjemenište "Paulinum" u Subotici, gdje je položio veliku maturu 1976. g. Svršivši gimnaziju i odsluživši vojni rok, započinje teološki studij na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu.

Za svećenika je zaređen zajedno s Andrijom Anišić, s kojim je proživio svih deset godina školovanja.

Zaređen je u subotičkoj katedrali - bazilici sv. Terezije 18. ožujka o.g. u nedjelju za vrijeme sv. Mise u 10 sati.

Kroz cijelo Franjino mladomisničko slavlje, koje je započelo u 11,30 sati u prisutnosti oko 400 vjernika i oko dvadeset svećenika, provlačila se jedna glavna nit, jedno pitanje; "Odakle i kako to da iz Sivca, iz te katoličke dijaspore može nešto 'dobro doći' - da može izrasti jedno svećeničko zvanje? Zar Bog i iz takve sredine može odabrati nekog za sebe? Zar se i u takvoj sredini može netko tako oduševiti za Boga da ostavi sve i pođe za Isusom dok svi drugi idu u suprotnom smjeru i gdje sve vuče u jedan drugi svijet, svijet koji obećava užitke, materijalno blagostanje, ali i život bez Boga!?"

No, Bog ne gleda kao što gledaju ljudi. On gleda ono što je u srcu. On je vidio Franjino srce, zavolio ga je i pozvao.

Bio je dovoljan jedan upit tadašnjeg njegovog župnika Antuna Miloša: "Hoćeš li ti biti svećenik?" i Franjin odgovor: "Hoću". On nije pravo znao što znači biti svećenik. To je bilo dovoljno da se u Franji začme klica zvanja, koja je u njemu živjela i poticala ga da ispituje što to zapravo znači biti Kristov svećenik.

Bilo je lutanja i traženja, borbe, no, ipak je Isusov zov bio snažniji od zova svijeta. I Franjo je ustrajao, došao je do oltara, došao je do svećeništva.

Mladomisničko slavlje su mu uzveličali mladi vjernici župe Bezg. Srca Marijina - Jordanovac - u Zagrebu svojim pjevanjem, koje je oduševilo prisutne. Inače je Franjo s njima proveo godinu i pol, pomažući im rasti u vjeri.

Na mladoj Misi je bio prisutan i pravoslavni svećenik. Poslije sv. Mise mladomisnikovi roditelji su priredili svečani ručak u prostorijama župe, gdje su se svi uzvanici sastali u prijateljstvu i ljubavi prema mladomisniku na ovaj njegov najsvečaniji dan. Svi su mu poželjeli blagoslov Gospodina i da ga ruka Svete Majke vodi i štiti kroz život za dobro duša.

A. A.

BISKUP U TAVANKUTU

Za svete i radosne božićne blagdane, svojim posjetom razveselio nas je naš biskup Matija Zvekanović. Došao je na Badnje večer. Prvo je posjetio vjerničku obitelj Ante i Joce Stantić. Veoma raspoložen i razgovorljiv razgledao je betlem i božićnu granu, s djecom otpjevao naše lijepe božićne pjesme i podijelio darove. Djeci svete sličice iz Jeruzalema, a domaćinu i domaćici krunice iz Svete zemlje. Žao nam je bilo što je vrijeme tako brzo prolazilo i G. biskup je morao ići dalje. U čikerijskoj šumi posjetio je stari bračni par Jaše i Marije Ištvančić, koji su prošle godine proslavili zlatno vjenčanje. Stari su bili presretni i do suza ganuti, što je njihov dom posjetio Biskup. To je i nagrada i utjeha ovim dobrim i jednostavnim ljudima, koji u vjeri doživljavaju radost i ohrabrenje. U dupkom punoj tavankutskoj crkvi G. biskup je održao polnoćku i izrekao krasnu propovijed. Osobito nam je drago bilo, kad je više puta ponovio "dragi Tavankučani". Na kraju mise mladi su čestitali Biskupu Božić i predali prigodni dar. Zahvaljujemo se ocu Biskupu za ovaj posjet i želimo da nam dođe što češće.

Tavankučanin

SVEĆENIČKO REĐENJE

Kako se postaje svećenikom? Većina kršćana zna da se za taj poziv dugo sprema; da se završava potrebni studij; da se sudjeluje u posebnom odgoju u sjemeništu i bogosloviji. Svi znaju da je taj poziv Božji dar čovjeku; da je mnogo zvanih, a malo izabranih; da je taj poziv znak Božje dobrote i duhovne plodnosti kršćanske zajednice. Dalo bi se o tome puno pisati i još više razmišljati.

No, u ovom kratkom članku želimo vjernicima opisati onaj najsvečaniji čin i najvažniji čas svećeničkog života, a to je SVEĆENIČKO REĐENJE.

Svećenički red ima tri stupnja.

Prvi stupanj je đakonska služba, drugi je svećenička služba ili prezbiterat i treći stupanj je biskupska služba.

Puninu Reda, dakle, ima biskup, nasljednik apostola. Svećenički red je sudjelovanje na Kristovom Velikosvećeničkom poslanju koju je on primio od Oca. Krist je jedini i pravi Veliki svećenik u Novom Zavjetu. Na njegovom svećeništvu sudjeluju svi kršćani, ali Svetim Redom na poseban način vrše Kristovo poslanje oni, koje je na to pozvao Bog.

Sudionik toga poslanja se postaje po sakramentu Svetoga Reda. Taj sakrament može dijeliti samo biskup, jer jedino on ima puninu toga Reda. Stupnjevi svećeničkog reda se podjeljuju isključivo pod svetom misom. Ovdje ćemo protumačiti podjelu drugog stupnja ili prezbiterat.

Biskup predvodi svetu misu. Sveta misa se služi do iza Evanđelja. Tada biskup zauzima vidljivo mjesto pred vjernicima. Đakon poziva kandidata po imenu. Svaki se odaziva 'Evo me' i dolazi pred Biskupa. Tada poglavar ili nadležni župnik zamoli Biskupa da ovim kandidatima podijeli Sveti Red. Biskup javno pita pred narodom o prikladnosti kandidata za taj Red. Mora se dati Biskupu pozitivan odgovor i preuzeti dio moralne odgovornosti za Sveti Red. Nekada su i narod javno pitali za mišljenje, a sada se to učini ranije.

Kad je o kandidatu Biskup dobio pozitivan odgovor, tada se obraća narodu i ređenima pobudnim riječima - homilijom.

U svim važnijim časovima života čovjek mora donijeti trijeznu odluku. Prije ređenja Biskup pita ređenike javno o njihovoj nakani i slobodnoj odluci. Oni su prvi suradnici biskupova poslanja, a to je moguće ostvariti u duhu poštovanja i poslušnosti. Radi toga ređenici svečano prije ređenja biskupu obećavaju poštovanje i poslušnost.

Kada je sve to obavljeno, slijedi potresni čas gdje ova putujuća Crkva na zemlji zaziva Slavnu Crkvu svetih da budemo ujedinjeni u ovako velikom djelu. Mladi kandidati se prostru ležeći pred oltar prema starom biblijskom običaju u znak konačnoga predanja i poštovanja, a nad njima se svečano mole ili pjevaju litanije Sviju Svetih.

Slijedi najsvečaniji trenutak. Kandidati ustaju i kleknu pred Biskupa. U crkvi je savršena tišina. Biskup,

duboko sabran polaže ruke na glavu ređenika. To je isto tako biblijski običaj predaja vlasti ili znak milosti.

U znak svećeničkoga zajedništva oko Biskupa to čine i svi prisutni svećenici. To je sakramentalni znak. Sada slijede i sakramentalne riječi koje Biskup moli nad ređenima.

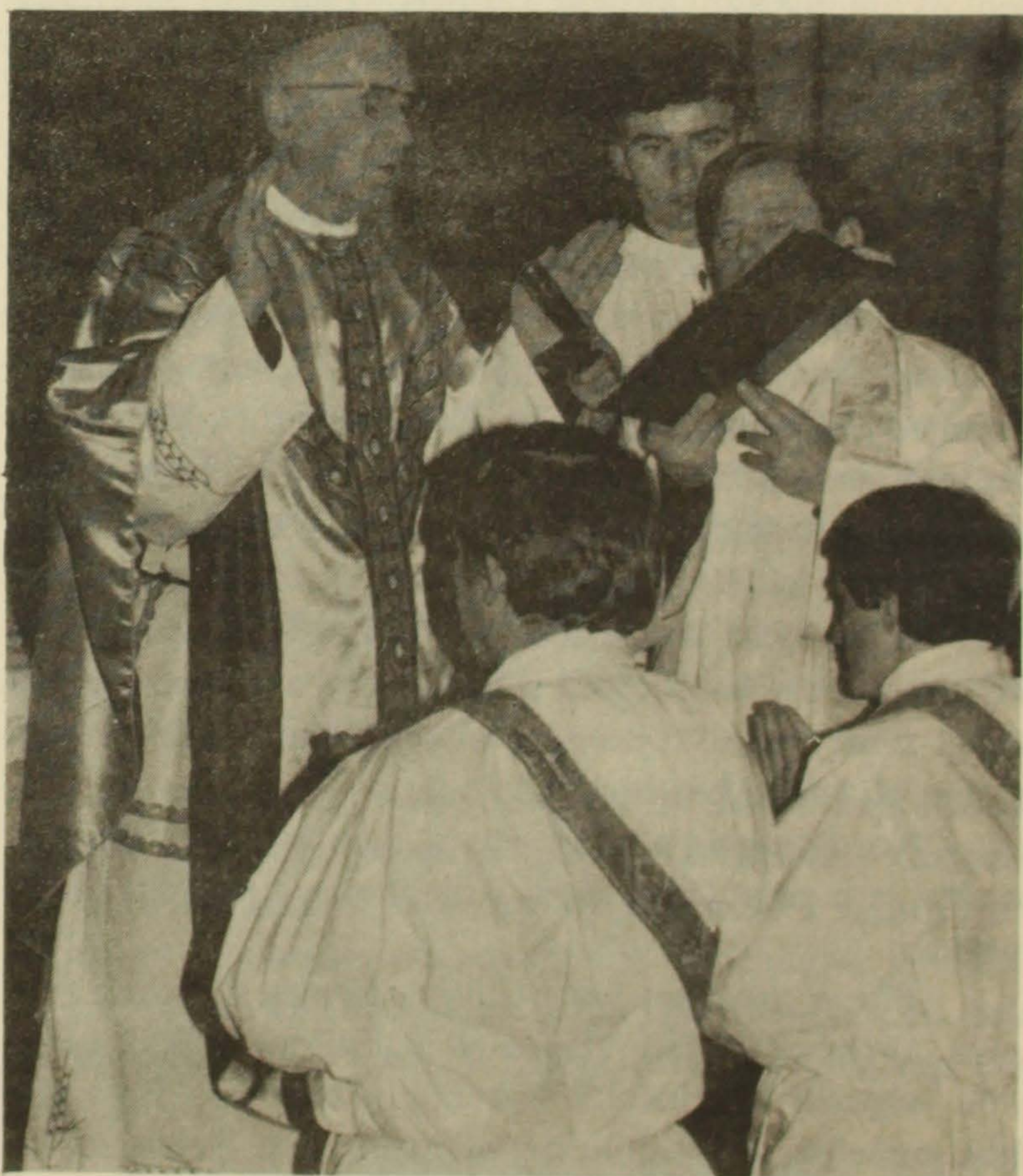
Novim svećenicima se predaje svećeničko odijelo: svećenička štola i misno ruho. To su odjevni predmeti koji potječu još iz starozavjetnih svećeničkih simbola, a označuju svećenikovu službu. Svećenik je od naroda uzet i u narod postavljen da vrši službu posvetitelja, radi toga se njegove ruke simbolički predaju svetoj službi: posvećuju. Biskup novim svećenicima pomazuje ruke svetim krizmanim uljem, a to je ponovno biblijski znak posvećenja. Iza toga im predaje kalež sa vinom i vodom te posudu sa kruhom, jer će od sada prikazivati Kristovu žrtvu kruha i vina koji postaju Tijelo i Krv Kristova.

Ređenje je završeno. U znak zajedništva i radosti u Gospodinu Biskup svoje nove suradnike počasti poljupcem mira što čine i svi prisutni svećenici.

Misa se nastavlja, ali sada već sa biskupom svoju PRVU MISU prikazuju i novi svećenici.

Ovo je samo letimičan pregled u kakvo je divno liturgijsko slavlje Crkva zaodjenula podjelu ovoga sakramenta. Novozavjetni svećenik jeste i ostaje sveta Kristova svećenička služba i radi toga je ova liturgija poruka i poziv na veliku molitvu za svetost tih ljudi, koji vrše tu službu

A. K.

Svećeničko ređenje A. Anišića i Fr. Lulića

MLADA MISA U MALOJ BOSNI

Mala Bosna je salašarska župa, desetak kilometara južno od Subotice. Njezini razbacani salaši koji se poput proljetnog cvijeća bijele sa obje strane puta koji vodi od Subotice prema Somboru, čuvaju polovicu stanovnika još u svom zagrljaju, a polovica ih se zgusnula u selo.

Za one, kojima Bog nije nikada bio daleko od srca i života, crkva nije predaleko, premda su mnogi morali pješaćiti do nje i po 8 - 9 km. Ti mali ljudi velikog srca znaju da za život treba raditi i biti pošten prema sebi i drugima i bit će sreće i uspjeha u životu. Za onaj drugi život treba se boriti još više. Treba, dapače, i onih koji će pokazivati, poučavati i voditi ih prema tom drugom životu, prema Bogu.

To su svećenici.

Župljani Male Bosne su ih već četvoricu poklonili. A sada, evo došao je još jedan.

Mala Bosna je dobila još jednog mladomisnika u osobi vlč. Andrije ANIŠIĆA, sina bunjevačke nane sa Hrvatskog majura. Kršten je u ovoj župi i uspio je uz Božju milost postati jedan od suradnika Kristovih. Svladao je dug put od početka do kraja školovanja. Svjesno i svojevrijedno je rekao Bogu konačni: DA! Tako je dodao još jedan ljipljan u buket Božjih izabranika iz ove male župe koja broji nešto više od tisuću i pol vjernika.

Primljen je u subotičko sjemenište "Paulinum" 2.kolo-

voza 1972. god., a zatim prelazi na Filozofsko -Teološki Institut kod otaca Isusovaca u Zagrebu, gdje i završava svoje teološke studije.

Sveti Red Đakonata primio je 14. kolovoza 1983. g. u subotičkoj katedrali, a za svećenika ga je zaređio u istoj crkvi zajedno s Franjom LULIĆEM, 18.ožujka 1984.god. mjesni biskup msgr. Matija Zvekanović.

Svaka mjesna crkva ima svoje velike dane za koje se posebno pripravlja i slavi ih. Tu spada Prva Pričest, Krizma, proštenje, godišnjica posvete crkve i sl. Među vrhunske proslave spada podjela sv. Reda Đakonata i Prezbiterata i Mlada Misa. Za proslavu ovako velikog bogatstva, od Boga poklonjenog onima koji ga ljube, cijela župa se pripravlja na poseban način.

Priprava župljana za mladomisničko slavlje započela je trodnevnom duhovnom obnovom u četvrtak, uoči mlade Mise, za sve župljane, a završila je u subotu navečer. Trećeg dana završetak duhovne obnove je bio u tri grupe: za djecu u 13.00 h., za mlade u 15.00 h., a za sve ostale u 17.30 h. kroz slavlje pomirenja s Bogom u svetoj Ispovijedi i Pričesti. Voditelj duhovne obnove je bio o. Stjepan Kuzmić, isusovac iz Zagreba. On je u duhu svete Godine govorio o pozivu svećenika, a ujedno i o kršćanskoj obitelji danas, koja, uz Isusa i Mariju u svojoj kući, može odgojiti i duhovno zvanje. Time je govorio i o posveti obitelji Bezgr. Srcu Marijinu.

Mladomisnički blagoslov, s desne strane mladomisnik Fr. Lulić
s lijeve manuduktora Andrija Šipek

Mladomisničko slavlje u Maloj Bosni

Sam dan Mlade Mise je bio krasan, kakav se samo poželjeti može. Iako je nekoliko puta, za vrijeme duhovne obnove, nebo bilo prekriveno tmurnim oblacima koji su se prijetili kišom, u nedjelju, 25. ožujka, sunce se blago smiješilo.

Mladomisničko slavlje je počelo procesijom u kojoj su bila djeca, mladi, ministranti i svećenici koji su od sakristije dopratili slavljenika do ulaza u crkvu. Na vratima crkve su ga pozdravila djeca u ime cijele župe. Od vratiju pa do oltara, pred očima svih prisutnih, djevojčice u narodnoj nošnji uz prigodne riječi pružale su mladomisniku dio po dio svećeničke liturgijske odjeće koje je on oblačio. Na kraju mu je pružena i roketa sa željom da svu ovu odjeću nosi čiste duše i vesela srca, a u svom radu da se više ne okreće natrag.

Kod oltara ga je dočekala grupa mladića i djevojaka obučenih u simbolične bijele haljine s predmetima u rukama koji slikovito pokazuju poslanje jednog svećenika i njegov život, u kojem će brati ruže kroz trnje i nositi svoj i tuđi križ na svojim ramenima osnačen Kristovim Tijelom i Krvlju i poučen Riječju Božjom iz sv. Pisma. Pred samim oltarom mladomisnikovi roditelji, Nesto i Marga, podijelili su mu svoj roditeljski blagoslov.

Misno slavlje u koncelecijaciji slavilo je još sedam svećenika. Među njima je bio vlč. Franjo Lulić, mladomisnik iz Sivca, o. Kuzmić, o. Anto Mišić, propovjednik na Mladoj Misi, obojica isusovci iz Zagreba i još četvorica svećenika od kojih je jedan bio vlč. Antun Kopilović, rodnom iz ove župe. Ulogu manuduktora vršio je vlč. Andrija Šipek, bivši župnik ove župe, koji je uoči Mlade Mise stigao iz Kanade.

Propovjednik je više puta naglasio uzvišenost, ljepotu i važnost svećeničkog poziva za živu Crkvu, ali i odgovornost za duše koje su mu od Boga povjerene. Zato se za svakog svećenika i dalje treba moliti i biti uz njega kao što to čine svećenikovi roditelji. Svako svećeničko i redovničko zvanje treba izmoliti od Boga.

U crkvu, koja kada je puna, može stati preko šest stotina posjetilaca, a ovaj puta je bila prepuna, nisu mogli svi stati. Srca su se stopila u jedno. Ljubav je vezala duše u bratstvo Krista brata, koji je bio ne samo na oltaru, nego i u živoj crkvi koja je bila okupljena u zidanom hramu. Nekoliko stotina podijeljenih pričesti, slika je duhovne pripreve za ovaj čas.

Na koncu misnog slavlja, župnik, Marko Forgić, se zahvalio u prvom redu Bogu za dar mladomisnika, a zatim i svima onima koji su dali bilo kakav doprinos da se ovo slavlje moglo doživjeti i proslaviti. Iza ovoga, mladomisnik je izrekao riječi svoje zahvale. Imao se i kome zahvaliti, jer ga je Bog blagoslovio osobama koje su dio svoga života posvetile njegovu zvanju.

Ovo su trenutci kada duša titra, srce jače kuca, a osjećaji vriju milinom pa nije čudo da su se suze radosnice sli-vale često niz lica prisutnih. Od prisutnih je bilo ne samo iz župe, nego i iz svih okolnih mjesta.

Od početka do kraja slavlja katedralni zbor "Albe Vidaković" iz Subotice, pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić davao je liturgiji ton raspjevanog zahvalnog slavlja. U pjevanje su se lijepo uklopila i djeca iz župe. Pjesmu "Krist na žalu", koju je napisao sv. Otac Ivan Pavao II, vodila su

djeca iz župe, a pjevala je cijela crkva.

Na kraju, iza misnog blagoslova, mladomisnik i njegov gost, podijelili su svima prisutnima svoj mladomisnički blagoslov.

Za obiteljskim stolom mladomisnika i njegovih roditelja nastavilo se rodbinsko i prijateljsko slavlje. Bilo je prisutno i tridesetak svećenika koji su nakon mise u svojim župama uspješno stigli na agape. Desetak časnih sestara je također popunjavalo vijenac gostiju.

Poslije podne u 16.00 h. mladomisnik je služio Večernje iza kojeg su djeca imala program u čast mladomisniku. Ovdje su bili i svi oni koji prije podne nisu imali nikakvu ulogu. Uz pjesme, pozdrave i glazbene točke brzo je pro-

teklo vrijeme od jednog sata. Nakon ovoga sva djeca su pozvana na malu zakusku.

Ovo mladomisničko slavlje je u Korizmi u vremenu koje nas podsjeća na Velikog Svećenika, koji i danas poziva radnike u svoju žetvu. On često puta obilno rasiplje svoju milost na svoju djecu poput bogatih nizova bisera, koji svojom ljepotom mame divljenje onih koji ih gledaju i stvaraju osjećaj sreće kod onih koji ih posjeduju.

I svećenik je jedan od tih bisera koje Bog daje onima koji ga ljube iskrena srca. Molimo nebeskog Oca da nam ih dade još, a onda ih čuvajmo da ne potamne, nego da nas svojim svjetlucajem vode prema vječnom svijetlu, izvoru našeg života - Bogu.

M.F.

SV. LEOPOLD U SUBOTICI

Svi katolici u našoj Domovini bili su sretni i ponosni kad je Papa Ivan Pavao II na najsvečaniji način u Rimu proglasio svetim bl. Leopolda Mandića (16. listopada 1983. god.).

Tim činom je još jedan sin naših krajeva postavljen među najveće uzore svetosti kao zaštitnik svih koji se njemu obraćaju u molitvi.

Širom svijeta i širom naše Domovine sveti Leopold Bogdan Mandić ima brojne štovatelje, a od nedavno je subotička katedrala postala mjesto za posebno štovanje ovog našeg sveca, jer u njoj su pohranjene njegove relikvije.

To je bilo u utorak (6.ožujka 1984. g.) uoči Pepelnice. Toga dana u večer u 6 sati bilo je svečano pohranjivanje svetih relikvija. Bila je sv. Misa koju je prikazao biskup Matija Zvekanović. On je u homiliji govorio o sv. Leopoldu kao uzoru u našem svakidašnjem životu, jer je on u svojoj jednostavnosti učinio velika djela i sav svoj život je posvetio pomirenju ljudi s Bogom i pomirenju ljudi s drugim ljudima. Nitko nije bolje od njega shvatio novi duh ekumenizma u suvremenom kršćanskom svijetu.

Biskup je također objasnio kako su relikvije dospjele u subotičku katedralu:

Prošle godine na povratku iz Rima (ad limina), naš biskup je svratio u Padovu i pohodio grob sv. Leopolda. Poslije sv. Mise postulator kauze ovog sveca p. Pietro da Siena (Valdiporo) dao mu je sv. relikvije, komadić kosti desne ruke.

Za vrijeme sv. Mise u subotičkoj katedrali sv. relikvije su bile izložene pred glavnim oltarom na ukrašenom postolju, a poslije euharistijskog slavlja biskup je u procesiji, praćen svećenicima i vjernicima, prenio sv. relikvije u njihovo trajno prebivalište koje je smješteno u zadnjem stubu s desne strane u crkvi, pored ispovjedaonice.

Iznad relikvija postavljen je bronzani reljef sveca, uokviren stolom kao znak da je sv. Leopold bio veliki ispovjednik.

Sv. relikvije su komadić kosti svečeve desne ruke koja je učinila znak križa nad bezbrojnim pokajnicima u svetoj ispovijedi, a ispovjedaonica je bila glavno mjesto njegovog apostolata i pokore. Zato, neka pred ovim svetim relikvijama svi mole za milost svetog života i za snagu u svakodnevnim patnjama. Relikvije nisu magija, nego podsjećaju nas na sveca, koji treba da nam je uzor kreposnog života.

B.

Biskup pohranjuje relikvije sv. Leopolda Mandića

JUBILARNA DEVETNICA

U novoizišlom Glasniku sv. Josipa, koji izlazi u Karlovcu, opisano je štovanje sv. Josipa u župi sv. Roka u Subotici, koje se svake godine obavlja devetnicom njemu u čast. Crkva je posvećena sv. Roku, ali pokrajnji oltar sv. Josipa predstavlja posebno mjesto u toj crkvi. Početak ove devetnice seže tamo iz 1934. g.

“Divojačko društvo” i “Dobrotvorna zajednica Bunjevaka” bile su inicijatori ove devetnice. Zamolili su ondašnjeg župnika msgr. Blaška Rajića, koji im je bio i duhovni vođa, da se sv. Josipu dade počasno štovanje devetnicom. Prvih godina sam Blaško Rajić vodi i propovijeda u toj devetnici. Kasnijih godina ova devetnica dobiva svoj izraziti sadržaj.

Devetnica počinje 11. ožujka navečer u pola šest sati sa sv. Misom, iza sv. Mise je propovijed, a nakon toga slijedi pjevanje litanija u čast svecu i to melodijom, koju ćemo rijetko naći u našim crkvama.

Teme propovijedi su svake godine prilagođene suvremenim zbivanjima u Crkvi i povezane sa osobom sv. Josipa. Preko dvadeset godina domaći župnik brine se za teme i propovjednike, koji se svaki dan izmjenjuju. Obrađivane su teme II. Vatikanskog koncila, jubilarne godine, euharistijski kongresi, obljetnice.

Ove godine misao vodilja u Svetoj Godini bila je: Sv. Josip - pomoćnik Otkupitelju i Mariji Suotkupiteljici. Devetnica je počela ove godine u nedjelju, 11. ožujka. Tema je bila: Sv. Josip - pomoćnik Otkupitelju kod utjelovljenja pod srcem Marijinim. Propovijedao je domaći župnik dr. Marin Šemudvarac. Posebno je naglasio pobožnost i posvetu Crkve prečistom Srcu Marijinu prema uputi episkopata.

Ponedjeljak, 12. III. Sv. Josip - pomoćnik Otkupitelju i Suotkupiteljici, kad putuju u Jeruzalem i Betlehem. Propovijedao je g. Blaško Dekanj, župnik župe sv. Jurja u Subotici.

Utorak, 13. III. Sv. Josip - pomoćnik Otkupitelju i Suotkupiteljici kod rođenja Isusova u Betlehemu. Propovijedao je g. Josip Miloš, župnik sa Kelebije.

Srijeda, 14. III. Sv. Josip - pomoćnik Otkupitelju i Mariji na putu, kada moraju bježati u Egipat. Propovijedao je g. Antun Miloš, župnik iz Žednika.

Četvrtak, 15. III. Sv. Josip s Marijom uvodi Isusa u jeruzalemski hram. Propovijednik je bio g. Josip Lajst, župnik sa Palića.

Petak, 16. III. Sv. Josip - povezan sa Otkupiteljem i Marijom, kada su prezreni i poniženi. Propovijedao je g. Antun Gabrić, župnik iz Tavankuta.

Subota, 17. III. Sv. Josip - pomoćnik i učitelj Otkupitelju kod svakodnevnog rada. Propovjednik je bio g. Julije Bašić, župnik sa Bikova.

Nedjelja, 18. III. Sv. Josip - njegovoj smrti prisustvuju Otkupitelj i njegova Majka Marija. Propovjedao je o. Miljenko Holzleitner, gvardijan subotičkog samostana.

Ponedjeljak, blagdan sv. Josipa: Sv. Josip sudionik Marijin kod Otkupljenja. Propovjednik je bio subotički biskup msgr. Matija Zvekanović.

Marija pomoćnica u trpljenju skida dio tereta s Kristovih leđa i dijeli sa Sinom kao prava Majka. Uz nju je i otac nazaretske obitelji, sv. Josip. Otac biskup se osvrnuo i na sredstva informiranja u dnevnom tisku, koja negativno pišu o Crkvi, pa ne iznose zasluge Crkve i njezinih predstavnika za dobro cijelog društva u kojem djeluje.

Za vrijeme devetnice, vrijeme je bilo blago, pa je posjet svaki dan bio neobično dobar, posebno u subotu, dvije nedjelje i na završnoj svečanosti na sam blagdan. Tokom devetnice podijeljeno je više od dvije itisuće i pet stotina sv. Pričesti.

Nadamo se, da je u ovoj godini otkupljenja ova devetnica duhovno obnovila mnoge duše, koje su upravo po zagovoru sv. Josipa molile za mir, za Crkvu, za misije, za svećenike i redovnike i za svoje osobne potrebe, jer su se sve sv. Mise tokom devetnice služile upravo na te nakanе.

M.Š.

JUBILARNO IZDANJE KALENDARA

“ SUBOTIČKA DANICA ” za 1984. g.

Prije 100 godina objavljena je “ Binjevačko - šokačka Danica ”, subotički kalendar za 1884. g. Među Bunjevcima i Šokcima u Bačkoj bilo je i ranije kalendara, ali svi su bili kratkog vijeka. Jedino Subotička Danica je imala najduži zamah ustrajnosti. Pokrenio ju je svećenik Pajo Kujundžić, naš poznati narodni i kulturni borac, a poslije njega Danicu su preuzeli drugi rodoljubi, tako da je od 1884. g. objavljena sve do prvog svjetskog rata. Nije objavljena za godinu 1915. - 1918.

Poslije završetka prvog svjetskog rata Subotička Danica je opet objavljena od 1919. g. pa sve do 1941. g. tj. do propasti Kraljevine Jugoslavije. U tom periodu najduže vrijeme Subotičku Danicu je uređivao naš poznati kulturni radnik i sakupljač bunjevačkog narodnog blaga, Ive Prčić (1894 - 1959.)

Zbog ratne okupacije Subotička Danica nije objavljena za godinu 1942 - 1944. Poslije oslobođenja opet je objavljena u nešto skromnijem obliku za godinu 1945 i 1946. Poslije prekida niz godina, Subotička Danica je objavljena za godinu 1971. i 1972. s vrlo bogatim i vrijednim sadržajem, koji ima trajnu duhovnu i kulturnu vrijednost. Te dvije godine izdavač je bio Župni ured sv. Roke u Subotici, a glavni urednik Blaško Dekanj, župnik.

Kako se približavala 100. obljetnica objavljivanja prve naše Danice, razmišljalo se kako ćemo proslaviti taj značajni jubilej, jer Subotička Danica je odigrala vrlo veliku ulogu u duhovnom i kulturnom životu Bačkih Hrvata u proteklih sto godina.

U dogovoru s grupom suradnika odlučeno je da se za jubilej opet objavi nova Subotička Danica. Odgovorni urednik je pozvao na suradnju sve koji su željeli pomoći da se taj lijep poduhvat ostvari. Odazivom brojnih suradnika i uz zajednički napor oko uređivanja rezultat je postignut i dobili smo jubilarnu Subotičku Danicu za 1984. god. u izdanju Župnog ureda sv. Pavla u Baču. Glavni urednik je Stjepan Beretić, župnik u Baču, a odgovorni urednik Lazar Ivan Krmpotić, župnik u Bačkoj Palanci.

Svi njeni prijatelji dočekali su Danicu kao slavjenika, koji ima burnu, ali slavnu prošlost i velike zasluge za razvitak narodnog života u svakom pogledu.

Po načinu uređivanja Subotička Danica za 1984.g. donekle se razlikuje od prethodnih.

Svima je poznato da ovaj naš kalendar ima vrlo različitu publiku po svom uzrastu i obrazovanju. Zato se u uređivanju kalendara gledalo da za svakog bude po nešto.

To je vrlo teško postići, ali to je cilj kojem se težilo.

Svaki čitalac može uočiti da Subotička Danica za 1984. g. ima svoje jasno raspoznatljive dijelove. Na početku je poučni dio, zatim je književni dio, onda slijedi prilog za djecu, a kao poseban dodatak je ‘ Zbornik Subotičke Danice ’.

U uvodnom članku L. I. Krmpotić je ukratko iznio prošlost i ciljeve ovog našeg kalendara.

U prvom poučnom dijelu su članci o važnim temama koje su bile aktualne nekoliko zadnjih godina. Samo da spomenemo neke naslove: L.I. Krmpotić: “ U Bačkoj dvadeset godina poslije koncila”, “ Ekumenizam je i kod nas počeo”. Andrija Kopilović: “ U svetoj godini Otkupljenja”, “ Marija Majka Crkve ”, Z.K. “ Razvitak obiteljskog apostolata u našoj Crkvi”.

Uz trajno aktualnu poslanicu našeg kardinala Dr Franje Kuharića spomenut ćemo i članak o posveti prečistom Srcu Marijinu u jubilarnoj svetoj godini Otkupljenja (s. M. Anđelina Kujundžić).

Za upoznavanje naših narodnih običaja možemo navesti članak Ive Topalića “ S pjesmom na Božić u Baču”.

Zatim ima još niz poučnih i povijesnih članaka (Andrija Anišić, o. Mato Miloš, Stjepan Beretić, Andrija Đaković, Ivan Sabadkai).

Da se vidi koliko je Subotička Danica namijenjena drugim narodima, važno je spomenuti članak “ 225 godina doseljenja Slovaka u Selenču kod Bača” (L.I. Krmpotić).

U književnom dijelu zastupljene su pripovijetke i pjesme mnogih naših pisaca i pjesnika svih generacija.

Ljepota objavljenih pripovjedaka je u njihovoj povezanosti s narodnim životom i svaka od njih je slika naših ljudi. Pripovijetke Blaška Rajića, Ivana Kujundžića, Ivana Prčića, Josipa Pašića i Antuna Gabrića povezuje zajednička nit ljubavi prema našim običnim ljudima.

Među objavljenim pjesmama uočljive su dvije osnovne teme: Duboka religiozna duhovna doživljenost (s. Fides, Ante Jakšić, Ivan Prčić, Marko Vukov, Marga Stipić, Kata Ivanković, Branimir, Vjenceslav), iskrena ljubav prema svom zavičaju (s. Fides, Matija Dulić, Đula Milodanović, Tona Kujundžić, Maja Bačlija, Aleksa Kokić, Ivan Prčić, Marga Stipić, Stipan Bešlin) i misaonost koja nas zaokuplja (Ivan Gat, Marko Vukov, s. Fides, Maja Bačlija, Kata Ivanković, Vjenceslav).

Sretan je zamisao da Subotička Danica ima prilog za djecu, a njegova vrijednost je u tome što su to priloge učenika koji pohađaju vjeronauk, a kapelan Ivica Prčić je to znalački izabrao i rasporedio.

Kao posebna novost ovaj kalendar ima dodatak, "Zbornik Subotičke Danice". Zamisao je vrlo sretno ostvarena s ciljem da u Zborniku budu objavljeni opširniji članci koji imaju trajnu znanstvenu, kulturnu i dokumentarnu vrijednost.

Ovo je prvi takav zbornik Subotičke Danice i zato je važan uvodni članak odgovornog urednika pod naslovom " Odnos Crkve i kulture" s osnovnom idejom da se ne može u Crkvi zamisliti nikakav plodan rad bez stalnog njegovanja duhovne kulture i duhovne umjetnosti.

U Subotici, u sjemeništu " Paulinum " održan je znanstveni skup (7. - 12. listopada 1983. g.), posvećen djelu i životu biskupa Lajče Budanovića u povodu 25. obljetnice njegove smrti. Zbog toga je u Zborniku uvršten referat Ivica Prčića: Ljudevit (Lajčo) Budanović (1873 - 1958.)

1981. godine bila je trideseta obljetnica smrti Blaška Rajića, narodnog, kulturnog borca i župnika sv. Roke u Subotici. Tim povodom održana je književna večer i akademija u župnoj dvorani (14. i 16. kolovoza), u Zbornik Subotičke Danice su uvršteni referati koji su tada čitani (L.I. Krmpotić, Antun Gabrić i Marko Vukov).

Osim toga, u Zbornik su uvrštena dva dokumentarna članka o povijesti redovništva u našim krajevima i to članak o povijesti karmelićanskog samostana u Somboru (o. Mato Miloš, karmelićanin) i članak " Družba Kćeri milosrđa u Subotičkoj biskupiji" (s. M. Imakulata Bajić).

9. svibnja 1982. god. u Bačkom Bregu je proslavljena 70. obljetnica rođenja našeg književnika Ante Jakšića, a u Zbornik je uvršten referat koji je tada pročitao Ivan Sabdakai: " Ljubav Ante Jakšića prema rodnom kraju".

Svi članci u Zborniku imaju trajnu znanstvenu i dokumentarnu vrijednost i tko god u buduću bude pisao o tim temama, moći će ih koristiti.

Treba nastaviti ovu akciju i obraditi još neobrađene teme da upoznamo djelovanje pojedinih zaslužnih naših ljudi. Vrijeme prolazi i moramo nastojati da tama zaborava ne prekrije naše duhovne i kulturne vrijednosti, ono što je lijepo i plemenito.

Objavljivanje kalendara Subotička Danica za 1984. g. u njezinoj jubilarnoj obljetnici je velik kulturni događaj u životu našeg naroda u Bačkoj i najveća naša želja je da njeno djelovanje bude tako blagodarno kao svih njenih prethodnica.

Uvjereni smo da su svi čitaoci ' Bačkog klasja ' nabavili naš kalendar i temeljno je pročitali. Roditelji neka je pruže svojoj djeci, jer bit će im od koristi i naučit će mnogo toga što im je nepoznato.

Dragi čitaoci, pokažite i preporučite svojim prijateljima i poznanicima naš kalendar, jer tako ćete im pomoći da prošire svoje duhovne vidike i svoje znanje. Ako netko sticajem okolnosti nije nabavio "Subotičku Danicu", može pokušati kod svog župnika, a ako tamo već nema, onda možete naručiti u administraciji lista " Bačko klasje", 24000 Subotica, Gajeva 2.

Onaj narod će biti duhovno bogat, koji njeguje svoje duhovne vrijednosti.

Al - Be

POZDRAV " DANICI "

(1884.)

**Ko u zoru što zvizda Danica
Svitla, lipa i vesela lica
Budi ljudstvo iz noćna počinka
Navišćujući blagost mlada danka,**

**Tako i ti, oj " Danice " mila,
Uzdigni se na laganih krila,
Budi puk svoj starog iz mrtvila
Potičući ga na sva dobra dila: POZDRAV " DANICI "**

Svoje braneć, tuđe da poštiva, (1984.)

**Blagostanje sve veće uživa.
Bogu dade što se Njega tiče
I poštuje to najveće Biće.**

(odlomak)

**(Bunjevačko-šokačka Danica
ili Subotički kalendar za 1884.
godinu, str. 2.)**

**Oj, Danice, uzdanice
Budi toplo pozdravljena,
Jer od svojih čitalaca
Još nisi zaboravljena!**

**Radosno te mi čekamo,
Da se sretni načitamo,
Što si nama ti spremila
da bi nas razveselila.**

**Dugo smo te mi čekali
Pa te sretno dočekali,
Stoto ljeto da slavimo
I za sve ti zahvalimo!**

**Topla ti hvala Danice draga,
Jer ti si puna narodnog blaga!**

T. K.

ZAHVALA SURADNICIMA

Bila je želja da se 100. obljetnica kalendara "Subotička Danica" proslavi jubilarnim objavljivanjem ovog našeg starog kalendara.

Sve lijepe želje bile bi uzaludne bez pomoći brojnih suradnika.

Zato ovim putem svim suradnicima upućujemo posebnu zahvalnost na podršci i suradnji.

Zahvaljujemo svim piscima članaka čija tema je aktualna u duhovnom životu naše Crkve i našeg naroda. Uvjereni smo da su mnogim pomogli i duhovno ih obogatili.

Također treba istaći zasluge svih naših pjesnika koji su svojom suradnjom pomogli u njegovanju naše duhovne lirike i nastavili tradiciju naših rodoljubnih pjesama koje su izraz ljubavi prema našoj ravnici i našim ljudima.

Neka bude poseban poticaj našim najmlađim suradnicima u prilogu za djecu da nastave svoju duhovnu izgradnju od mladih dana i doživjet će veliko duhovno bogatstvo.

Objavljene pripovijetke naših pisaca dale su sličice iz života našeg naroda i u tome je njihova vrijednost, a zasluge njihovih autora su trajne i obvezuju ih za nove pokušaje.

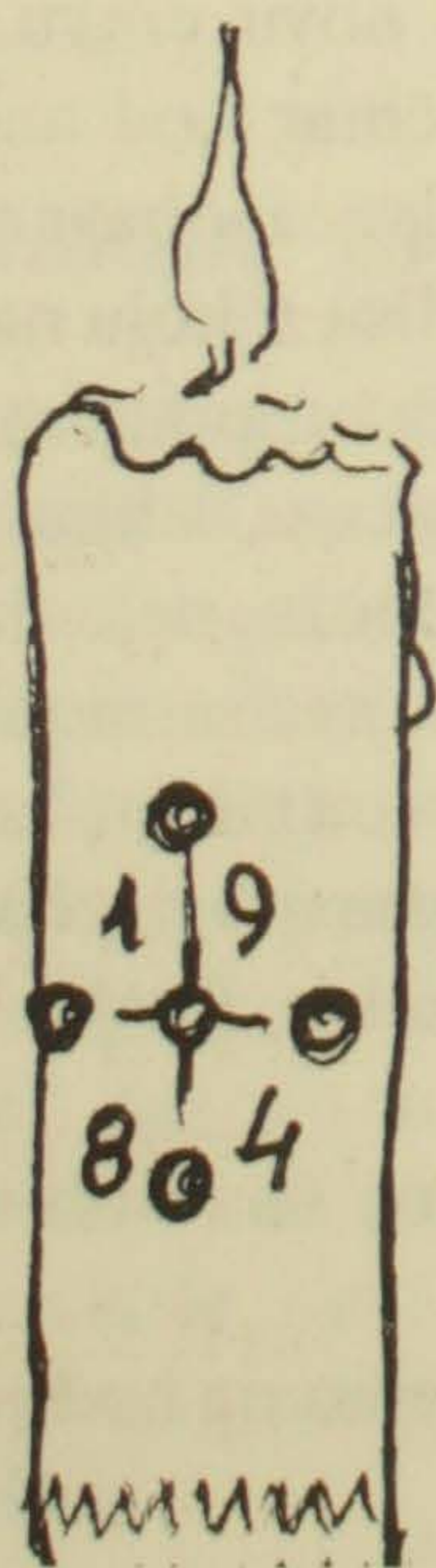
Zahvaljujemo našim umjetnicama koje izrađuju slike od sleme, jer njihove slike su ukrasile stranice Subotičke Danice.

Treba zahvaliti i onima koji su svojim znanstvenim člancima u Zborniku doprinijeli upoznavanju nekih naših zaslužnih ljudi i događaja i mogu biti poticaj da se tim putem ustrajno nastavi.

Želimo zahvaliti svima koji su na bilo koji način pomogli da dobijemo jubilarno izdanje našeg kalendara.

Posebno želimo zahvaliti svim župnicima, svim časnim sestrama i svim ostalima koji su na bilo koji način pomogli u prodaji i raspodjeli našeg kalendara među čitatelje, jer bez njihove pomoći sav posao bi bio uzaludan.

Svima nagrada neka bude blagoslov od Gospodina i zahvalnost naroda.

UREDNIŠTVO
"Subotičke Danice"

POZIV NA SURADNJU ZA "SUBOTIČKU DANICU"

Uspjeh i dobar prijem kod čitalaca ohrabrio nas je da priredimo i objavimo novu "Subotičku Danicu" za 1985.g.

Ovim putem pozivamo na suradnju sve stare suradnike da svojim priložima obogate sadržaj našeg novog kalendara za 1985. g.

Prilozi mogu biti članci o temama za koje smatrate da su aktualne u životu Vaše župe ili u životu cijele Biskupije. Također mogu biti obuhvaćene i različite druge aktualne teme iz života naših obitelji ili neke druge značajne teme. Potrebno je posvetiti pozornost opisu narodnog života i narodnih običaja u pojedinim selima ili na salašima.

Književni prilozi mogu biti različiti.

Pjesme, prema dosadašnjoj tradiciji, mogu biti duhovnog ili rodoljubnog sadržaja kako bi našim čitateljima mogli pružiti lijepe doživljaje.

Čitateljima su najdraže pripovijetke, koje su iz svakodnevnog života običnih ljudi i takve pripovijetke očekujemo od naših suradnika pisaca.

Osim starih pozivamo i nove suradnike, ali nam nisu poznate želje i sklonosti pojedinaca i zato se ne možemo svakom osobno obratiti i pozvati ga na suradnju. Zbog toga to činimo ovim pozivom i svi se smatrajte pozvanim i nemojte čekati poseban osobni poziv.

Zajedničkom suradnjom možemo učiniti ono što želimo, a želimo ono što je korisno u duhovnom životu našeg naroda.

Molimo sve suradnike "Subotičke Danice" za 1985. god. da svoju suradnju pošalju do kraja svibnja ove godine, kako bi na vrijeme sve moglo biti pripremljeno za tisak.

Suradnju šalžite na jednu od adresa:

Lazar I. Krmpotić, 21400 Bačka Palanka, Trg bratstva jedinstva 28.

Stjepan Beretić, 21420 Bač, Trg Maršala Tita 5.

Uz ovaj poziv svima se unaprijed zahvaljujemo!

Odgovorni urednik i glavni urednik
"Subotičke Danice"

"DANICA"

Danica je
zlatnim sjajem
uzdanica
zavičajem.

Bačka mila
lipa naša
od salaša
do salaša.

Plodna njiva
dobra svima.
Dok se piva,
još nas ima.

Stipanac (1983)

RAZGOVOR SA ZEMLJORADNIKOM

Kad krenete iz Subotice u Novi Sad i kod "Radine mijane" sidete s puta E-5 i skrenete na desno, loš ljetnji put dovest će vas na Mali Verušić, gdje se na plodnoj crnici ugnjijezdio šor bunjevačkih salaša. Ne tako davno bilo je tu tridesetak lijepih salaša, ali se u zadnje vrijeme njihov broj prepolovio. Jedni se zaposliše u gradu, a drugi iz grada obrađuju zemlju, dok su samo oni najuporniji ostali na salašu. Od tih je jedan i Joso Gabrić, individualni poljoprivredni proizvađač. K njemu je došao reporter "Bačkog klasja" i zamolio ga za intervju.

Ulazimo u nov salaš, oko kojeg su već po ustaljenom redu izgrađeni poljoprivredni objekti: košara, svinjaci, čardakovi, šupe za smještaj poljoprivrednih mašina. Nakon pozdrava i kraćeg obilaska salaša, počinjemo razgovor.

- Vidimo da je iz ovog šora dosta njih otišlo u grad i zaposlili se. Zar niste nikad došli u napast da i vi to učinite?

- Kao najmlađi u obitelji ostao sam na starini da naslidim salaš i zemlju i dodvorim stare roditelje. Škule i zanat nisam učio, pa nisam imao razloga da idem u grad. A i sada da mi se pruži prilika, ne bih išao. Volim salaš, zemlju, josag i svoj posao. Istina, puno se radi, ali se i zaradi.

- Niste se opredijelili da budete proizvađač samo jedne poljoprivredne kulture?

- To bi bio rizik. Da samo jedna godina omane, poslidice bih osiĉao dugo. Ovako svaštarim. Od svega po malo, za svakog po nešto. Najviše sadim kukuruz. On je najsigurniji, najbolje rodi, a i najbolja mu je cina. Od josaga najviše držim svinje, jer to je u mojoj obitelji tradicija. Razumi se, to su rasni svinji. Domaće se ne isplati držati, jer ih država ne otkupljuje. Držim i rogate marve. Imam krave muzare. Konja imam samo jednog. Ovaj raznovrsni pilež, koji vidite na ledini i u avliji, s tim se bavi moja stanarica.

- Vidimo, mala vam je radna snaga. Kako uspijete obraditi zemlju i držati toliki josag?

- Srića, zemlja mi je blizo, oko salaša. Ova naša verušićka zemlja, to je srce subotičkog atara. Dobra je! Ne škodi joj suša, jer je dosta niska, a ako je više kiše, voda salazi doli. Zemlju obrađujem poljoprivrednim mašinama. Tu je traktor, jednoredni berač za kukuruz, sijačice, kosačice, elivator za kukuruz, električna muzilica. Imam vodu i struju. Bez svega ovoga ne može se zamisliti suvremena zemljoradnja.

- Rekli ste da volite svoj posao. Šta vas u tom poslu nervira?. Čime ste nezadovoljni?

- Dobro ste postavili pitanje. Volim raditi i nije mi teško, ali me nervira nestašica simena, đubriva, koncentrata, nesigurne cene, nesporazumi oko otkupa mlika i prodaje naših proizvoda, čekanje za novcima. Čitava ta administracija otežava ovu našu zemljoradnju. Kad ne bih morao

svaki čas trĉati u grad, u Zadrugu, u dućane, više vremena i više volje ostalo bi mi za moj posao.

- Koga imate na salašu?

- Evo, to mi je žena Gabriška. Ona nije samo žena, majka i domaćica, nego dosta puta mora samnom i na njivu. Imamo dva sina. Stariji je u armiji. Za misec - dva će se svući. Mlađi još ide u škulu u varoši od majke.

- Stariji sin bi se već trebao opredijeliti šta će. Ostati na zemlji ili se zaposliti u gradu?

- I naša je želja, a i njegova volja da ostane zemljoradnik. Bit će svoj gospodar na svome. Ne vidimo da radnik u gradu bolje živi.

- Imate li godišnji odmor? Idete li na ljetovanje?

- Nama su ove riĉi nepoznate. Litos mi je došao jedan mlađi ĉovik na salaš, pa ište novaca na zajam, išo bi na litovanje. Kažem mu: "Prijetelju, pa ja još u životu nisam bio na litovanju, pa ti kad nemaš novaca, možeš izdržat jedno lito bez litovanja".

- Malo ste daleko od grada i dobrog puta?

- Varoš nije daleko. Sedam kilometara autom je šala. Nego, kad se okiši ili zazimi, kao ove godine, onda se dosta muĉimo da dođemo do asfalta. No, ništa na svitu nije savršeno i ne može biti sve dobro. I ne možemo svi raditi jedno. To je Bog ostavio da ima svakojakih zanimanja. Tako nas i vira uĉi da se u svakom staležu možemo posvetiti i spasiti.

- Kad ste već spomenuli religiozne teme želio bih i tu postaviti nekoliko pitanja. Vidim imate križ, svete slike, uspomene sa svetih mjesta, plakat "u ovoj kući se ne psuje". Vaša kuća je vjernička obitelj?

- Jeste. I ne samo zato što je baština moje obitelji i što sam tako odgojen, nego smo se i mi sami osobno odlučili za život u vjeri. U tom vidim smisao svoga postojanja, rada, odgovora na najvažnija životna pitanja, a također i veliku pomoć i ohrabrenje na životnom putu.

- Idete li u crkvu? Kakav vam je molitveni život?

- Crkveno spadamo u novu crkvu u Šandoru u Subotici. Ja sam i crkveni općinar kod našeg g. Andrije. U crkvu se ide svake nedilje i sveca, obavezno. Ako je dobar put, sidnemo u auto pa na Misu u koju nam je crkvu zgodnije. Najviše u našu novu crkvu, ponekad fratrima, a kad su pridike ili svečanosti, onda u veliku ili kersku crkvu. Ako je loše vrime i auto ne može, neko iz kuće ode u crkvu autobusom ili pišice. Kod nas se moli svaki dan: ujutru, uveĉe, prije i posli ıla, u misecu siĉnju 'zlatnu kronicu', a također smo upisani i u Rožarsko društvo. Ćitamo katoliĉku štampu: Subotičku Danicu, Baĉko klasje i Glas koncila.

- Vidim imate uspomene sa svetih mjesta. Idete i na hodoĉašća?

- Jeste. Ćesto i rado idemo na hodoĉašća. Na takvim

vjerskim skupovima i manifestacijama osjećam se povezan s čitavom Katoličkom crkvom, vidim da nas ima mnogo, osjećam se srićan.

- Gdje ste bili na hodočašću?

- Izvan naše domovine bili smo u Rimu. Svete godine 1975. bio sam ja, a Branimorove godine 1979. bila je žena. A po našoj zemlji bili smo skoro na svim poznatijim svetim mistima: Marija Bistrice, Nin, Međugorje, Tekija, Bili Aljmaš. Prošle godine sam išao na ustoličenje našeg kardinala Franje Kuharića.

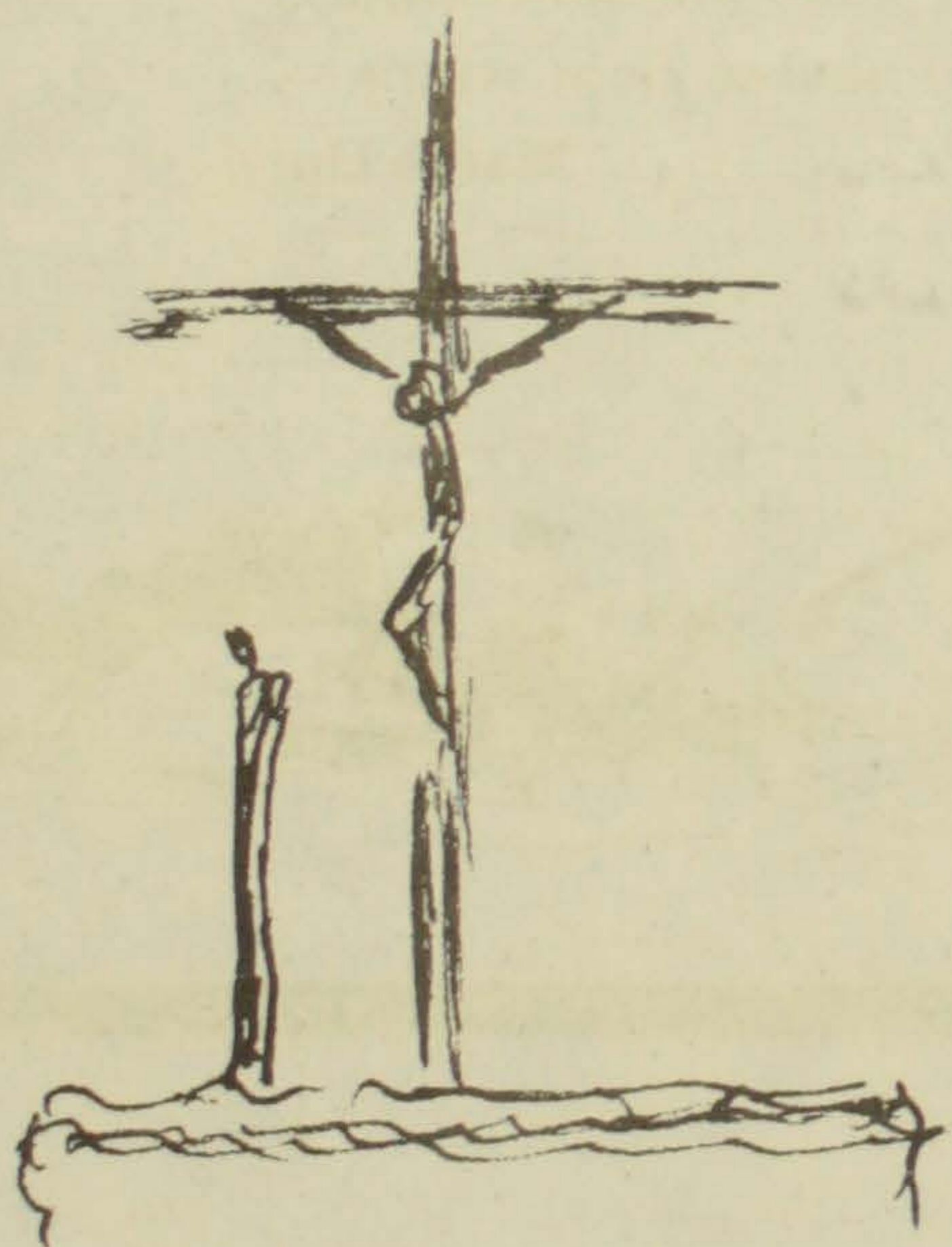
- Od svih svetih mjesta gdje vam je najljepše?

- Sve što je sveto, sve je lipo. Isitini za volju moram priznat da se najbolje osjećam u Mariji Bistrici. Na tom hodočašću obično posjetimo glavni grad Hrvatske, bili Zagreb, zagrebačku katedralu u grobove naših velikana, susretnemo se s našim kardinalom Franjom Kuharićem. A sama Bistrica i svečanosti u njoj su prekrasne. Za mene osobno je vrlo svečan trenutak kad zapivamo "Lipu našu". Tada mi se duša razblaži, a srce jače zakuca.

- Na kraju šta imate poručiti čitaocima "Bačkog klasja"?

- Poštujte zemljoradnika. Još Stipica Radić je rekao: 'Seljak hrani pticu u zraku, mrava pod zemljom i čovika na zemlji'.

Razgovor vodio A. Gabrić

UMRLA NAJSTARIJA TAVANKUČANKA

U stotoj godini, 10. ožujka 1984. umrla je najstarija Tavankučanka, Kata Benedek-Andrišova. Rođena je 7. kolovoza 1884. i u prvom svjetskom ratu ostala udovica s dvoje djece, kćerkom Tereskom i sinom Perom. Radom svojih ruku othranila je djecu, a kasnije i brojnu unučad i pranučad. Sve do prije par godina bila je zdrava i radila sve kućne poslove, sjećala se davnih običaja i događaja, pa je "Bačko klasje" snimilo na magnetofon neka njezina kazivanja. Ožaljena od sina Pere, brojnih unučadi i pranučadi, te ostale rodbine i velikog broja Tavankučana, ispraćena je na groblje i sahranjena po obredima Rimokatoličke crkve.

A. G.

SALAŠ SRED NJIVA

Četiri napukla zida, bez krova,
sred zelenih njiva...

Bunjevački salaš,
nekoć čuvar bogatstva i slave
kula Bunjevaca...

Ni duda pred njim nema;
posječena je zova,
ledina razorana...

To više nije salaš, već rana
Bunjevaca.

Ne čuje se više pijev pijetla
sa krošanja duda,
ni dosadno blejanje ovaca.
Ne čuje se stanarica vrijedna...
Tu je samo nekoć bio salaš
Bunjevaca.

Usahnuo je bunar...

Od žalosti je pala
onesviješćena derma
i škripom se više ne glasi.
Na tom bunaru, od jutra do mraka,
nitko više svoju žeđ ne gasi.

Četiri napukla zida, bez krova,
sred zelenih njiva...
Nekoć bunjevački salaš, kula
čuvar bogatstva i slave...
Danas samo leglo gmizavaca...

I. K. (Katolički godišnjak,
Zagreb, 1968. 114. st.)

USKRSNA OBAVIJEST

Prvi puta do sada izišle su čestitke za Uskrs od naših slamarskih umjetnica Kate Rogić i Marije Iv. Ivan-dekić, s Đurđina. Tri su vrste sa uskršnim motivom. Mogu se nabaviti: Župni ured Isusova Uskrsnuća, 24000 Subotica, Gajeva 2. na veliko, a u Vašoj župi će se vjerojatno naći u crkvi ili sakristiji.

Cijena pojedinom komadu je 8 din, a radi kratkoće vremena šaljemno pouzećem. Ako naručite 500 komada, dobijete 10% popusta.

PISMO NEPOZNATOJ SESTRI
(Pitala si me, svo ti odgovora)

Draga mlada sestro, volila bih ti uputiti par riči. Ja sam majka sedmero dice. Nemoj se bojati dice, dica su blagosov obitelji. Raduj se što ćeš doneti na svit novog malog čovika. Ne boj se posla ni brige. Najteže je prvo odraniti, a s malo dobre volje i uz materinsku ljubav ni to nije teško, a taj prvi će puno pomoći oko ostalih.

Nemoj slušati one 'dobronamirne' drugarice što će ti reći: "Šta će ti tolika dica. Valjda ne ćeš k'o zečica."

Ja sam i to dobila, ali znala sam šta hoću. Imala sam ih toliko koliko je Bog dao, a u sebi sam čvrsto odlučila da ću uložiti sve znanje i trud da svi budu čestiti ljudi.

Uvečer sam im čitala dobre knjige i pričala, pričala, (ne ronzala).

Moraš se naučiti na odricanje i žrtve. To su odlike svake dobre žene i majke. Nauči ih da znadu razlikovati dobro od zla i da poštuju i vole sve ljude, pa će i njih svaki voliti, a ti ćeš postaviti temelj onoj ljubavi i poštovanju koje će ti oni vratiti kad budu veliki, tebi i tvom čoviku.

Ako je nešto ozbiljno, upućuj ih na oca. Čvršća je muška ruka, neka i on osića za njih pa će i oni za njega. Za svoj izgled nemoj briniti. To svi znamo da se svaka žena posli porođaja podmladi i prolipša.

Dicu ne treba luckasto voliti, ne treba im tepati, nego ozbiljno razgovarati s malim čovikom.

Dicu nije dosta samo okupati, nahraniti i da su skupo obučena. Neka su skromno obučena, ali pristojno. To će im i u životu puno pomoći. Kad vidiš da štogod shvaća, a to su prve riči i prvi koraci, počni s odgojem. Neka se ne deru bez razloga, neka gleda pod noge, neka prag prikoraci. To je prva priprema u životu, koju mora savladati taj mali čovik. Ako jedanput kažeš za nešto 'ne', to neka ostane 'ne'. Ako nešto ne uradi dobro, ne treba ga tući, nego mu lipo rastumačiti koliko bi zlo iz toga izašlo da nije pazio.

Laž neka ti je najveći neprijatelj u kući, jer ona vuče mnogo zla za sobom.

Draga moja mlada sestro, kad bih ti ja mogla otvoriti srce kad mi se svi skupe, koliko sam ponosna na njih. U mladosti sam razdala sebe za druge, a sad mi se to stotruko vraća. Imam mirnu, lipu starost, ne dosađujem se, niti fantaziram. Radim, čitam, pišem, radim ručni rad, vezem i štrikam. Nisam raskišeljena starica.

Draga sestro, primi ove moje pouke iz životnog iskustva.

Ako, ne daj Bože, nešto ispadne naopako, bit će ti mirna savist, jer ti si od sebe dala sve. Zato, mlada nepoznata sestro, hrabro u život!

Ljudi te razumit ne će
i zli su skloni biti
nebu okreni pogled
i Bog neka te štiti.

N a n a

STARA STRIJA

Gledam tu staru striju
tužnu i snenu,
uzdiše tako jadna,
novu će dobiti smenu.

I stari tavan će nestat'
što mnoge tajne krije,
svako je utihu našo
ispod te stare strije.

Skrivo je tavan dičije radosti,
pritražen svaki je kut,
pokrivo tajne mladosti
i savijo u svoj skut.

Stare je blago tišila
ta stara već sida strija,
sa njima će zajedno nestat
i sve će biti k'o i prija.

Kad kiše jesenje dođu,
zaplače strija stara,
staro polako nestaje,
novi se život stvara.

Matija Dulić

„BAČKO KLASJE” izdaje: Bački dekanatski ured, Bačka Palanka, GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Mr LAZAR IVAN KRMPOTIĆ, 21400 Bačka Palanka, Trg Bratstva i Jedinstva 30. Telefon (021) 74-423. Uređuje: UREDNIČKO VIJEĆE. – Suradnje i dopisi se šalju na adresu odgovornog urednika. ADMINISTRACIJA LISTA: Župni ured Isusova Uskrsnuća, 24000 Subotica, Gajeva 2. Telefon (024) 21-496. Narudžbe i uplate slati administraciji. Cijena broja 20 dinara. TISAK: Štamparija „Globus”, Batina, V. Nazora 47. List izlazi povremeno.

Oslobođeno od poreza na promet na osnovu mišljenja Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu, Novi Sad, br. 413 523/78 od 27.X.1978.g.